

PLÁN HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE NIŽNÁ SLANÁ NA ROKY 2021 – 2027

Názov dokumentu: Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Nižná Slaná na roky 2021 – 2027

Územné vymedzenie: obec Nižná Slaná

Schválené dňa: 28. 12. 2021

Platnosť odo dňa: 01. 01. 2022

Verzia dokumentu: 1.0

Zverejnený dňa: 28. 12. 2021

Obsah

Príhovor starostu obce Nižná Slaná	6
1 Úvod	7
2 Analytická časť	8
2.1 Základná charakteristika obce Nižná Slaná	8
2.2 História	9
2.3 Geografická poloha obce Nižná Slaná	11
2.3.1 Nižná Slaná obec	12
2.3.2 Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa	13
2.4 Prírodné pomery	14
2.4.1 Geomorfológia	14
2.4.2 Geológia	14
2.4.3 Pôdne pomery	15
2.4.4 Hydrologické pomery	15
2.4.5 Klimatické pomery	16
2.4.6 Rastlinstvo a živočíšstvo	17
2.4.7 Chránené územia a územia podliehajúce ochrane	18
2.5 Obyvateľstvo	18
2.6 Domový a bytový fond	19
2.7 Podnikateľské prostredie	20
2.8 Dopravná infraštruktúra	21
2.8.1 Cestná infraštruktúra	21
2.8.2 Železničná infraštruktúra	22
2.8.3 Cykloturistická infraštruktúra	23
2.8.4 Pešia infraštruktúra	24
2.9 Občianska vybavenosť	24
2.9.1 Školstvo	24
2.9.2 Zdravotná starostlivosť	25
2.9.3 Potraviny	25
2.9.4 Služby	26
2.10 Technická infraštruktúra	26

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

2.10.1	Elektrická energia	26
2.10.2	Zásobovanie pitnou vodou	26
2.10.3	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	27
2.11	Vodné toky	27
2.12	Kultúra a cirkev	27
2.13	Sociálna infraštruktúra	28
3	Prioritné osi rozvoja	30
4	Zhodnotenie súčasného stavu obce a jej územia	31
4.1	SWOT analýza a jej výsledky	31
4.2	Hlavné disparity a faktory rozvoja	33
5	Strategická časť	34
5.1	Ciele	34
5.2	Zamestnanosť, hospodárstvo a sociálna ekonomika	35
5.3	Sociálna sféra	36
5.4	Technická a komunikačná infraštruktúra	37
5.5	Regionálny rozvoj a cestovný ruch	39
5.6	Environmentálne záležitosti	40
6	Programová časť	43
6.1	Definícia opatrení v pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	44
6.2	Určenie hlavných merateľných ukazovateľov pre definované opatrenia	49
7	Realizačná časť	59
7.1	Projektový zámer: Založenie subjektov sociálnej ekonomiky	60
7.2	Projektový zámer: Priemyselný park v obci Nižná Slaná	61
7.3	Projektový zámer: Komunitné centrum	62
7.4	Projektový zámer: Terénna sociálna práca	63
7.5	Projektový zámer: Miestne poriadkové služby	64
7.6	Projektový zámer: Nájomné bytové jednotky	65
7.7	Projektový zámer: Domov dôchodcov	66
7.8	Projektový zámer: Denný stacionár	68
7.9	Projektový zámer: Opatrovateľská služba	69
7.10	Projektový zámer: Rekonštrukcia miestnych komunikácií	70

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.11	Projektový zámer: Rekonštrukcia zastávok v obci	71
7.12	Projektový zámer: Vybudovanie cyklotrasy na osi Gočovo – Nižnoslanská Baňa – Nižná Slaná – Henckovce	72
7.13	Projektový zámer: Dobudovanie chodníkov pre peších v obci	73
7.14	Projektový zámer: Kamerový systém v obci	74
7.15	Projektový zámer: Bezpečnostné prvky na komunikáciách v obci	75
7.16	Projektový zámer: Dobudovanie kanalizácie v obci Nižná Slaná.....	76
7.17	Projektový zámer: Rozšírenie možností separovaného zberu a zlepšenie odpadového hospodárstva v obci Nižná Slaná.....	77
7.18	Projektový zámer: Rekonštrukcia huty Etelka a jej okolia	78
7.19	Projektový zámer: Zveladenie miestneho evanjelického kostola	79
7.20	Projektový zámer: Park pre Nižnoslanskú Baňu.....	80
7.21	Projektový zámer: Multifunkčné ihrisko v Nižnoslanskej Bani	81
7.22	Projektový zámer: Múzeum ľudovej kultúry.....	82
7.23	Projektový zámer: Zveladenie plôch verejnej zelene	83
7.24	Projektový zámer: Rekonštrukcia a exponovanie banícko-mineralogickej expozície v obci Nižná Slaná.....	84
7.25	Projektový zámer: Zveladenie turistickej chaty Poliačky a jej okolia	85
7.26	Projektový zámer: Vývarovňa a reštaurácia v obci Nižná Slaná	87
7.27	Projektový zámer: Obnova častí bývalého závodu Siderit pre opätovné použitie	88
7.28	Projektový zámer: Sanácia environmentálnych záťaží.....	89
7.29	Projektový zámer: Vodovod v obci.....	90
7.30	Projektový zámer: Inštalácia zariadení pre realizáciu vodozádržných opatrení.....	91
7.31	Projektový zámer: Plynofikácia miestnej časti Nižná slaná-Nižnoslanská Baňa	92
7.32	Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy ľudovej školy	93
7.33	Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice	94
7.34	Projektový zámer: Rekonštrukcia domu smútku v obci	95
7.35	Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy materskej školy	96
7.36	Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy bývalej kolkárne v miestnej časti Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa	97
8	Finančná časť	98
8.1	Analýza možného finančného krytia výdavkov uvedených v PHSR	98

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

9	Vyhodnocovanie, monitorovanie a modifikácia Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Slaná	101
9.1	Vyhodnocovanie plnenia PHSR.....	101
9.2	Spôsob monitorovania PHSR	101
10	Záver.....	103

Príhovor starostu obce Nižná Slaná

Vážení občania,

je pred nami nové programové obdobie 2021 – 2027 a je načas premýšľať nad tým, kam ako obec chceme smerovať. My, ako samospráva, ktorá sa, žiaľ, nachádza v jednom z najmenej rozvinutých okresov Slovenskej republiky, musíme nad smerovaním a stratégiami premýšľať ešte intenzívnejšie. Trápi nás mnoho problémov – starnutie populácie, úbytok mladých ľudí, málo kvalifikovanej a šikovnej pracovnej sily, nedostatok priemyslu, financií a zanedbaný rozvoj obce v minulých rokoch. Naša obec má o to náročnejšiu úlohu, že musí dbať o blaho dvoch obecných častí – obce a Nižnoslanskej Bane – pričom v každej z nich žijú naši občania a každá časť si zaslúži postupovať dopredu, napredovať a rozvíjať sa. Dávať dohromady plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja nie je ľahká úloha, pretože oblastí, kam sa chceme rozvíjať a ktoré musíme intenzívne riešiť, je príliš mnoho.

Sme však radi, že tento plán mohol uzrieť svetlo sveta a veríme, že sa nám ho podarí naplniť na maximum. Dnes má samospráva k dispozícii množstvo prostriedkov, ktoré vie využiť pre svoj rozvoj – sú to najmä fondy z európskych, štátnych, regionálnych, obecných, ale aj súkromných zdrojov, ktoré plánujeme použiť na vlastný rozvoj a napredovanie. Je nutnosťou pre nás snažiť sa ísť dopredu a žiadať o financie z rôznych zdrojov, lebo len tak vieme zabezpečiť jeho plnenie a realizáciu. Možno sa bude zdať príliš ambicióznym, je tomu však tak preto, lebo len aktívnym pričinením sa, prácou, snahou a plánom vieme obec zbaviť od problémov, zlepšiť život pre všetkých občanov, ktorí u nás žijú a zabrániť odchodu šikovných ľudí za prácou do iných regiónov a do zahraničia. Treba sa snažiť, pracovať a rozvíjať.

Prajem preto celej obci, nám občanom ale aj voleným zástupcom a zamestnancom, aby tento plán bol naplnený čo najväčšmi a aby sme jeho výsledky a výstupy naplno ocenili už pri konci tohto programového obdobia v roku 2027.

Tibor Jerga
starosta obce

1 Úvod

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Slaná na roky 2021 – 2027 (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument zahrňujúci akčný plán, ktorého konečným cieľom je harmonizovaný rozvoj obce. Dokument je zhotovovaný v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja, na roky 2016 – 2022, Regionálnej integrovanej územnej stratégie na roky 2014 – 2020, ale aj v súlade s aktuálne dokončenými a pripravovanými dokumentami pre nový Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja a Integrovanú územnú stratégiu na úrovni samosprávneho kraja pre roky 2021 – 2027. Program je základným nástrojom pre plánovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte, pričom je nutné jeho obsah po skončení jeho platnosti obmieňať a aktualizovať v zámere zachovanie jeho neustálej relevancie pre ďalší obecný rozvoj a strategické plánovanie.

Dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia. Z tohto dôvodu je tento dokument spracovaný na základe uplatnenia princípu partnerstva, v súlade s Metodikou pre spracovanie PHSR vo verzii 1.0.3 (vydanou Ministerstvom informatizácie, regionálneho rozvoja a investícií SR). PHSR obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepčných dokumentov s dôrazom na komplementárnosť a špecifiká pre danú obec.

Na tvorbe nového plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja spolupracovalo niekoľko aktérov priamo pôsobiacich v obci a znajúcich miestne pomery, ako aj pôsobiacich v samospráve a pri implementácii praktických politík pre rozvoj a fungovanie obce. Sociálno-ekonomickými partnermi plánu hospodárskeho rozvoja sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, okresný úrad, samosprávny kraj, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom či iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba vypracovania aktuálneho Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vyplynula kvôli absencii strategického ukotvenia súčasného smerovania obce, zastaralého bývalého Plánu hospodárskeho a sociálneho. Nový PHSR, okrem iného, umožní obci čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie a zo štátnych fondov v programovom období 2021–2027. PHSR obce Nižná Slaná rieši rozvoj obce s jej požiadavkami a špecifikami vyplývajúcimi z jej polohy, demografie, hospodárstva, ekonomickej situácie a aktivity jej súčasného vedenia spolu s požiadavkami od obyvateľov obce. Jeho realizácia môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity obce. Dokument prezentuje spoločnú víziu rozvoja obce založenú na strategickom plánovaní

PHSR definuje poslanie, ciele, opatrenia a priority pre rozvoj obce.

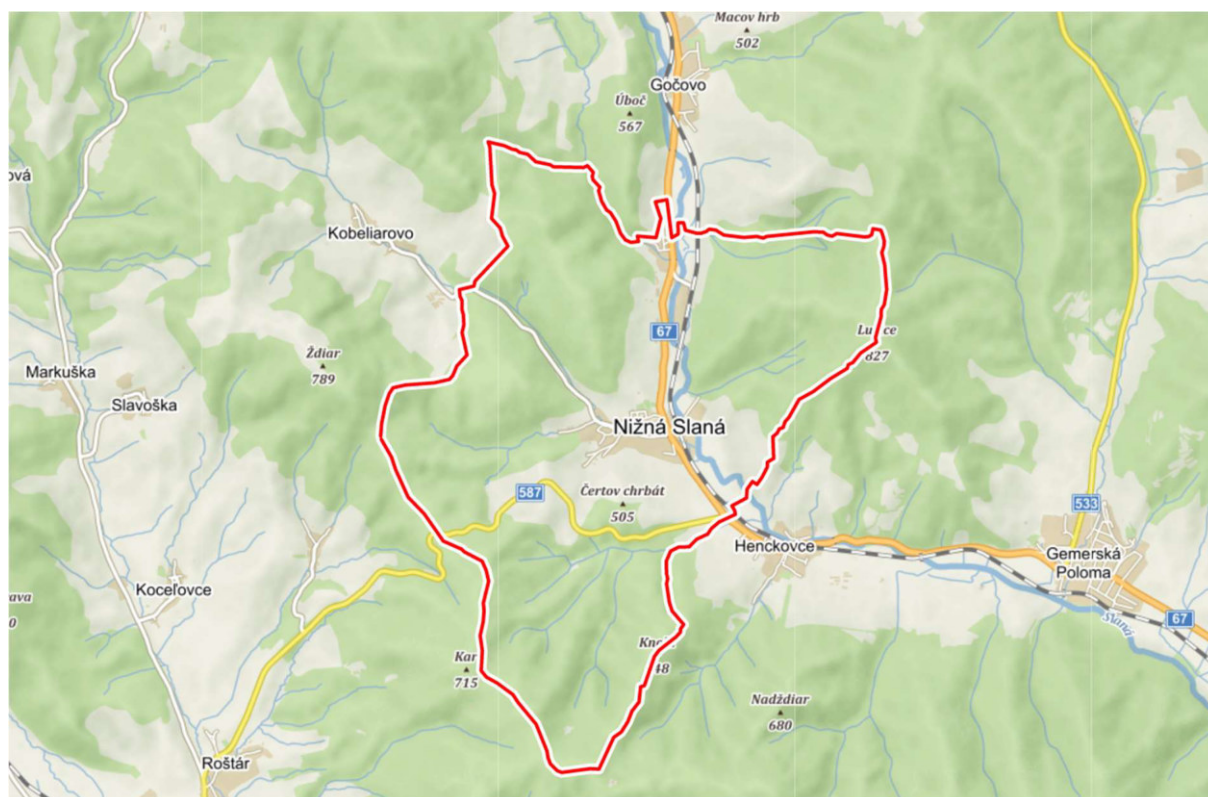
OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

2 Analytická časť

2.1 Základná charakteristika obce Nižná Slaná

Kraj:	Košický
Okres:	Rožňava
Región:	Gemer
Mikroregión:	Dobšiná
Nadmorská výška:	360 m n. m.
Rozloha:	18,96 km ²
Počet obyvateľov (k 1. 5. 2021):	1207
z toho v časti Obec:	694
z toho v časti Nižnoslanská Baňa:	513
Prvá písomná zmienka:	1363

Obr. 1: Katastrálne územie a poloha obce Nižná Slaná
(zdroj: mapy.cz)

2.2 História

Dňa 22. novembra 1363 datujeme výročie prvej písomnej zmienky o obci Nižná Slaná. Obec už stáročia patrí medzi banské osady na Gemeri. Meno dostala pravdepodobne od soľnej cesty, ktorá viedla z poľských miest Bochnie a Wielichy dolinou rieky Slanej už za čias Veľkomoravskej ríše. Soľ, ktorá sa privážala z poľských miest sa určitá čiastka z nej nechávala v dolnom – nižnom sklade. Tak vznikol prívlastok Nižná Slaná.

Roku 1474 obdržali Bebekovci od kráľa Mateja právo na slobodné dolovanie drahých kovov a železnej rudy, čím Nižná Slaná získava výsady – tzv. krupinské právo – aké v tej dobe aj iné významné mestá, napríklad Krupina, Štítnik či Rožňava.

V obci sa od nepamäti ťažili okrem železnej rudy aj drahé kovy. Predmetom záujmu bolo najmä striebro, rýdza ortuť alebo rumelka. Nižnú Slanú čiastočne zasiahla aj kolonizácia nemeckým obyvateľstvom, o čom svedčia mená niektorých našich občanov alebo aj niektoré chotárne názvy. V 15. storočí po Lipianskej bitke v roku 1434 prichádzajú do obce husiti (bratříci). Využívajú kostol a hrad Muránčok, ktoré si opevnili.

Kostol v obci je pôvodne gotický, postavený v druhej polovici 14. storočia. V rokoch 1594, 1740, 1785 a 1825 bol obnovovaný. Z pôvodných gotických prvkov sa dodnes zachovali lomené okná, lomený vstupný portál a fragmenty ornamentových nástenných malieb okolo zamurovaného okienka východnej vonkajšej strany – presbytára. V roku 1594 bola pristavená renesančná veža.

Po vymretí Bebekovcov poveruje kráľ Rudolf Petra Andrásyho správou Krásnohorského majetku, do ktorého spadala aj Nižná Slaná. 14. október 1584 sa stal pamätným dňom obyvateľov Nižnej Slanej. Tento deň prešli cez obec turecké vojská filákovského pašu. Turci dvakrát vyrabovali Rožňavu a prešli cez obec až do Dobšinej, kde ich lákalo bohatstvo mesta. Cestou olúpili obyvateľov o dobytok a iné cennosti, mnohých odviekli do otroctva a časť sa pred nimi stačila ukryť v okolitých horách. Do tureckého zajatia sa z Gemera dostalo vyše 12 000 obyvateľov, ktorých do otroctva predávali aj pod filákovským hradom. Ešte je nutné uviesť, že v roku 1559 Ferdinand I. včlenil do majetku Bebekovcov v Nižnej Slanej Horvátha Baláža, a tak sa o obec v tom čase delili dvaja feudálni páni. Ich panstvo netrvalo dlho, pretože po smrti Juraja Bebeka prevzali ich majetky Andrásyovci, ktorým Ferdinand III. v donačnej listine z roku 1642, konkrétne Matejovi Andrásymu II., daroval celý Krásnohorský majetok. Nižná Slaná sa tak stala súčasťou panstva Andrásyovcov až do vzniku ČSR.

V roku 1594 sa v obci odohrala významná udalosť a zmena. Všetci obyvatelia obce aj s vtedajším farárom prešli na stranu reformácie. V tom čase žilo v obci „337 duší“. Za panovania Leopolda I. po nevydarenom povstaní na čele s Vesselényim začalo kruté prenasledovanie všetkých, ktorí horeli za občiansku a náboženskú slobodu. Keďže Nižná Slaná podporovala Vesselényiho, za trest v roku 1674 stratila právo slobodného banského mesta. V rokoch 1710 a 1830 zúrila v obci cholera, ktorá sa k nám dostala z východu a ktorej za obeť padlo 260 obyvateľov.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Na Jozefa I. Andrásyho občania obce nespomínajú v dobrom, pretože im násilne odobral evanjelický kostol, ktorý zapečatil a len vďaka tomu, že sa obyvatelia nezľakli, pečať rozlomili a farára uviedli naspäť do kostola, ktorý už potom ostal otvorený. Jozef III., vnuk Jozefa I. Andrásyho, sa k obci možno aj vďaka tomu, že tu prebýval, správal úctivejšie. V roku 1791 postavil na mieste dnešných obytných domov Ondreja Kanabu, Juraja Kaspera a Štefana Hajčiho pálenicu, ktorá čerpala vodu zo studní pod Lorincovou záhradou. Studňa si až do jej zlikvidovania v roku 1958 zachovala názov pálenica. V priestoroch dnešnej starej školy a materskej školy vybudoval Jozef III. Andrásy veľký majer, nevelký rybník pred terajšími obytnými domami Ondreja Benediktiho, Ondreja Kanabu a Zuzany Jungerovej. Rybník nemal dlhú trvácnosť pretože sa neosvedčil. Po dlhej a ťažkej chorobe zomrel Jozef Andrásy III. v Nižnej Slanej v roku 1834. jeho nižnoslanský majetok zdedil jediný syn Karol III., ktorý sa narodil v Nižnej Slanej v roku 1792.

Karol po smrti otca odišiel z Nižnej Slanej a usadil sa vo Vlachove. Mal veľkú zásluhu na povznesení baníctva a hutníctva v celom regióne. Za Karolovho najstaršieho syna Emanuela I., ktorému sa dodnes prezýva železný gróf, nastal najväčší rozkvet baníctva v Nižnej Slanej. Za jeho pôsobenia boli otvorené štôlne Emanuel, Gejza, Natália, Gabriela a Ignác. Namiesto niekoľkých slovenských pecí dal postaviť v roku 1868 vysokú pec Etelku, unikátnu technickú pamiatku. Zaslúžil sa aj o povznesenie bane svätá Trojica, kde zamestnával 60 robotníkov. Ťažila sa tu rumelka, rýdza ortuť a striebro. Pri bani postavil pec šádovňu (triediareň), kde sa ruda triedila. V roku 1868 založil banskú kolóniu severne od obce, kde sa dnes nachádza miestna časť Nižnoslanská Baňa.

V roku 1864 bola vybudovaná železnica z Banrévu do Dobšinej, čím sa zlepšili komunikačné možnosti medzi Dolnou zemou a dolinou rieky Slanej. Spočiatku slúžila pre odvádzanie rudy spracovanej v slovenských peciach a v hute Etelka. Po roku 1900 nastal však útlm železiarskej výroby v obci. Syn Emanuela Andrásyho Gejza predal v roku 1900 svoje bane Rimamuránsko-šalgotariánskej železorzudnej účastinárskej spoločnosti, keďže jej nemohol konkurovať. Táto spoločnosť zamestnávala až približne 90 percent obyvateľov obce. Ročne sa v tom čase z dostupných ložísk vyťažilo asi jeden milión štyristotisíc centov metrickej rudy. Železiarstvo u nás zaniklo po vybudovaní moderných vysokých pecí v Ózde, kde sa železnicou odvážala všetka vyťažená ruda od roku 1908.

Časté požiare v obci, ale hlavne v roku 1815 a 1834 zapríčinili, že vyhorelo veľa obytných domov. Žiaľ, počas požiarov vyhorela aj fara, čím došlo k zničeniu veľmi cenných archívnych materiálov o našej obci. V roku 1855 až 1863 pôsobil v našej obci evanjelický farár Samuel Ormis, ktorý pre nevďačnosť obyvateľov obce odišiel za profesora na prvé slovenské gymnázium do Revúcej. Aj napriek tomu v roku 1863 bola vybudovaná v obci nová škola pre 6 ročníkov, ktorá bola vo vlastníctve cirkvi.

V noci 26. júla 1914 nastal v obci veľký ruch. Vyhlásená bola mobilizácia. V 1. svetovej vojne padlo 14 občanov z Nižnej Slanej a 2 padli do zajatia. Ceny životných potrieb prudko vzrastali, z čoho pramenila bieda a hlad počas vojnových čias. 28. októbra 1918 občania sa tešili zo slobody z dôvodu rozpadu Rakúsko-uhorskej monarchie a vyhlásenia ČSR.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

V roku 1938 bola opäť vyhlásená mobilizácia na obranu republiky, ktorá bola predzvestou príprav na 2. svetovú vojnu na našom území. Dňa 14. marca 1939 bol vyhlásený samostatný slovenský štát. Nacionalistické myšlienky Hlinkovej gardy nenašli v Nižnej Slanej väčšiu odozvu. Do SNP sa zapojilo mnoho dobrovoľníkov. Z bojov v SNP padli partizáni a povstaleckí vojaci. Statoční občania im postavili pamätník na Pališove a v miestnom parku. Za významný podiel v SNP bola Nižná Slaná vyznamenaná pamätnou medailou.

Po roku 1945 nastali v obci významné zmeny, medzi ktorými najvýznamnejšou bolo zrejme postavenie nového závodu Železorudných baní, š. p. a rozšírenie ťažby pod vrchom Rimberg, pričom ťažba sa posúvala stále bližšie k ložisku Kobeliarovo. Moderný závod Železorudné bane, neskôr Siderit, rudu dobýval, čiastočne spracovával na malé pelety a tvoril významný zdroj suroviny pre Východoslovenské železiarne v Košiciach. V obci boli vybudované nové strediská občianskej a sociálnej vybavenosti, ktoré sú v užívaní až dodnes, medzi nimi nová budova základnej školy, budova materskej školy, požiarna zbrojnica, obecný úrad či kino v obci. Snáď najvýznamnejšie toto obdobie vplývalo na rozvoj miestnej časti Nižnoslanská Baňa. Miestna časť Nižnoslanská Baňa zaznamenala nebyvalý rozvoj súvisiaci predovšetkým s fungovaním závodu. V dobách socializmu vznikli v tejto časti bytové domy, tzv. slobodárne, ktoré boli primárne určené ako ubytovne pre baníkov a pracovníkov závodu spolu s rodinami. V časti Nižnoslanská Baňa fungovalo kino Baník, bol tu vybudovaný kultúrny dom, v prevádzke bola kolkáreň, pri miestnej časti bolo vystavané aj futbalové ihrisko.

Po roku 1990 v obci fungovala pestrá paleta služieb v oboch častiach – bolo tu niekoľko menších obchodov, bufet, kiná, kolkáreň, pohostinstvá a krčmy, kultúrne ustanovizne, dva amfiteátre a ďalšie menšie služby. Štátny podnik Železorudné bane bol pretransformovaný na Siderit, a. s., ktorý vydržal ešte ďalšie roky a významne prispieval do obecného rozpočtu aj k obecnému rozvoju. Závod bol v prevádzke do roku 2008, kedy z rôznych dôvodov, no oficiálne najmä kvôli nerentabilite ťažby, zanikol. Nakoľko neexistoval plán pre postupnú transformáciu obce a podnik končil de facto zo dňa na deň, obec nebola pripravená na nové skutočnosti a zmenu fungovania. Obec od týchto čias začínajú trápiť aj nové problémy, ktoré súvisia najmä s nezamestnanosťou, nedostatočným regionálnym rozvojom, odlivom obyvateľov, marginalizovanými komunitami a postupným úbytkom občianskej a sociálnej vybavenosti. Tieto veci sa obec snaží riešiť v nových strednodobých plánoch.

2.3 Geografická poloha obce Nižná Slaná

Obec Nižná Slaná sa nachádza v severnej časti okresu Rožňava na rozhraní sídelných vplyvov dvoch miest, a to Dobšinej a okresného sídla Rožňava. Nižná Slaná je súčasťou mikroregiónu Dobšiná, ktorý združuje 14 obcí – Dobšínú, Rejdovú, Vyšnú Slanú, Vlachovo, Gočovo, Nižnú Slanú, Kobeliarovo, Henckovce, Gemerskú Polomu, Betliar, Dedinky, Mlynky, Stratenú a Telgárt. Obec Nižná Slaná je prirodzeným spádovým sídlom pre základnú školskú a zdravotnícku vybavenosť aj vďaka svojej polohe, aj veľkosti v porovnaní s okolitými sídlami.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Obec Nižná Slaná leží na dôležitom uzle cesty I/67 Poprad – Vernár – Dobšiná – Rožňava, ktorá má nadregionálny až medzinárodný význam najmä v oblasti osobnej turistickej dopravy. Jedná sa o východnú severojužnú trasu Poľská republika – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – Rožňava – Tornaľa – Kráľ – Maďarská republika. V obci Nižná Slaná sa odpája cesta III/3030 smerujúca do obce Kobeliarovo. Jestvujúcu železničnú trať Dobšiná – Rožňava sa predpokladá zachovať ako regionálnu trať pre nákladnú dopravu.

Obec je súčasťou rekreačného územného celku (RÚC) Rožňavská kotlina s priamymi väzbami na RÚC Slovenský Raj. Obec leží na významnom cestnom medzinárodnom ťahu Poľsko – Vysoké Tatry – Poprad – Slovenský Raj – Dobšiná – Rožňava – Slovenský Kras – Kráľ – Maďarsko a je súčasťou gotickej turistickej cesty.

Obec Nižná Slaná pozostáva z dvoch základných obecných častí – obec Nižná Slaná a miestna časť Nižnoslanská Baňa. Tieto dve časti sú od seba vzdialené približne 2 km a líšia sa veľkosťou, rozlohou aj vybavením.

2.3.1 Nižná Slaná obec

Obr. 2: Nižná Slaná obec
(zdroj: Geografický a kartografický ústav SR)

Nižná Slaná obec sa nachádza v južnejšej časti katastrálneho územia Nižná Slaná bližšie k mestu Rožňava. Intravilán obce Nižná Slaná je menší a zahŕňa ulice, rodinné domy, ďalšie stavby, cesty, poľnohospodárske družstvo a niekoľko domov v malej rómskej osade východne od obce. Obec zo severnej strany obkolesuje vrch Rimberg, zo západu lokalita

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Hlboké a Svätá trojica, na juhozápadnej strane sa nachádza vršok Muránčok, na ktorom v minulosti stál hrad Muránčok, z južnej strany vrch Čertov chrbát (Macíbel), na ktorom sa nachádza vykrývač sietí a na východnej strane sa obec dvíha do úbočia vrchu Lučice. Na východnej strane obcou Nižná Slaná severo-južným smerom preteká rieka Slaná, ktorá modeluje rozsiahlu dolinu rieky Slaná, severozápadným smerom pokračuje Kobeliarovská dolina, juhozápadným smerom pokračuje Štítnická dolina na východnej strane pri poľnohospodárskom družstve nájdeme Nižnú dolinku.

2.3.2 Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa

Obr. 3: Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa
(zdroj: Geografický a kartografický ústav SR)

Miestna časť Nižnoslanská Baňa sa nachádza v severnejšej časti katastrálneho územia Nižná Slaná bližšie k mestu Dobšiná. Intravilán Nižnoslanskej Bane je väčší najmä preto, že okrem ciest, bytových a rodinných domov, stavieb a verejných budov je súčasťou intravilánu obce aj areál bývalého závodu Siderit, a. s. a k nemu pridružené administratívne a správne budovy. Miestnu časť Nižnoslanská Baňa obkolesuje zo severozápadnej strany vrch Úboč, z juhozápadnej strany vrch Rimberg a na východnej strane sa dvíha vrch Lučice. Severojužným smerom pokračuje dolina rieky Slanej, na západnej až severozápadnej strane za do terénu zarezáva Gampel'ská dolina a na východnej strane začína lokalita Banské, ktorá slúži ako odkalisko závodu Siderit a je v ňom uložených niekoľko miliónov ton materiálu oddelených od doliny rieky Slanej prírodnou hrádzou. Samotný areál bývalého závodu Siderit sa nachádza v južnej až juhovýchodnej časti Nižnoslanskej Bane.

2.4 Prírodné pomery

2.4.1 Geomorfológia

Katastrálne územia obce Nižná Slaná patria na základe geomorfologického členenia Slovenskej republiky (Kočícký & Ivanič, 2011) do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty a oblasti Slovenské rudohorie. Predmetné územia spadajú do rozhrania geomorfologických celkov Volovské vrchy na východe a Revúcka vrchovina na západe.

Reliéf územia výraznejšie formujú údolia vodných tokov – rieky Slaná, Kobeliarovského potoka, Pališovho potoka, Gampel'ského potoka a Štítnického potoka. Kobeliarsky potok vytvára severozápadne od obce prielomovú nekaňonovitú dolinu. V údoliach týchto tokov sú vyvinuté nivy, na J hodnoteného územia, na V od rieky Slaná a SZ od časti Nižnoslanská Baňa sa vyskytujú úvalinové dolinky.

2.4.2 Geológia

Na geologickej stavbe predmetného katastrálneho územia obce Nižná Slaná sa v prevažne miere podieľajú paleozoické metamorfované horniny gemerika a meliatika. V rámci týchto jednotiek sú menšej miere zastúpené mezozoické súvrstvia sedimentárnych hornín a metamorfítov. Spomenuté jednotky sú miestami prekryté kvartérnymi sedimentami.

Metamorfované horniny jednotky gemerika sú v záujmovom území zastúpené hlavne v rámci gelnickej skupiny v súvrství Bystrého potoka. Jedná sa prevažne o metaryolitové tufy silúrskeho veku v oblasti údolia Kobeliarovského potoka, údolia Gampel'ského potoka a východne od rieky Slaná. Južne od Pališovho potoka, západne od rieky Slaná, Z až JZ od časti Nižnoslanská Baňa a J až V od odkaliska je súvrstvie Bystrého potoka reprezentované silúorskými kremenno – sericitickými a grafiticko – sericitickými fylitmi. Prítomné sú aj permské horniny gočaltovskej skupiny – oligomiktne metazlepence rožňavského súvrstvia severne od doliny Štítnického potoka.

Metamorfované horniny jednotky meliatika sú zastúpené jasovským a bučinským súvrstvím príkrovu Bôrky, konkrétne permskými sericitickými a sericiticko - chloritickými fylitmi JZ od obce, a metaryolitmi, metazlepenkami a metapieskovcami v oblasti Čertovho chrbta J od obce.

Minoritne zastúpené mezozoické horniny sú reprezentované triasovými chloriticko - sericitickými fylitmi s polohami kryštalicích vápencov a metatufitov dúbravského súvrstvia, svetlými masívnymi mramormi hončianskeho súvrstvia a jurskými tmavosivými až čiernymi fylitmi s laminami metapieskovcov až tmavých mramorov.

Kvartérne sedimenty významnejšej mocnosti sú v rámci katastra Nižnej Slanej zastúpené pleistocénnymi až holocénnymi deluviálnymi sedimentami, t. j. svahovinami a sutinami J od obce pod Čertovým chrbtom, S od obce, v pramennej oblasti Štítnického potoka a v menšej miere Z od rieky Slaná. Kvartér je zastúpený aj holocénnymi fluvialnymi sedimentami (nivné hliny, piesčité až štrkovité hliny) v údoliach rieky Slaná, Pališovho potoka, Štítnického potoka, Kobeliarovského potoka a Gampel'ského potoka.

2.4.3 Pôdne pomery

Podľa členenia pôd na Slovensku (Šály & Šurina in Atlas krajiny SR, 2002) sa v záujmovom území vyskytujú dominantne kambizeme, hlavne kambizeme modálne kyslé, sprievodne kultizemné a rankre zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Na západe katastrálneho územia sa vyskytujú pararendziny, konkrétnejšie pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové. V oblasti od sútoku rieky Slaná a Kobeliarovského potoka smerom na JV sa v riečnej nive vyskytujú fluvizeme, konkrétne fluvizeme glejové a sprievodné gleje. Zrnitostné triedy triedy pôdy - hlinitá až piesčito - hlinitá. Na väčšine územia je pôda neskeletnatá až slabo kamenitá, na krajnom juhu katastra je pôda stredne kamenitá (20 - 50 % štrku). V zastavaných územiach katastra obce Nižná Slaná bol pôvodný pôdny kryt územia z prevažnej časti nahradený antropogénnymi zeminami (navážky apod.) V priestoroch bývalých banských diel a spracovania vyťaženeho materiálu je územie pozmenené antropogénnymi uloženinami (haldy).

2.4.4 Hydrologické pomery

Geologická stavba hodnoteného územia ako jeden zo základných faktorov predurčuje charakter hydrogeologických pomerov územia. Územie katastra obce Nižná Slaná patrí podľa členenia Slovenska na hlavné hydrogeologické rajóny (Malík & Švasta in Atlas krajiny SR, 2002) do rajónu G 128 Paleozoikum Revúckej vrchoviny a Volovských vrchov v povodí Slanej. Rajón G 128 spadá v zmysle vymedzenia útvarov podzemných vôd Slovenskej republiky (Kullman ml. et al., 2005) do útvaru podzemných vôd v predkvartérnych horninách s označením SK200280FK - úvar puklinových a krasovo-puklinových podzemných vôd Nízkyh Tatier a Slovenského rudohoria oblasti povodia Hron. Priepustnosť kolektora je puklinová a krasovo-puklinová. Dominantné horninové zastúpenie kolektora v tomto útvare (Kullman ml.

et al., 2005) tvoria ruly, bazalty, svory, fylity a ryolity, amfibolity, granity, dolomity a vápence, kremence, slieňovce a bridlice.

Z hydrologického hľadiska patrí územie v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 224/2005 Z. z. do oblasti povodia Hrona, čiastkového povodia Slanej. Pre odtokové pomery v povodí Slanej je charakteristický odtokový režim s maximálnymi priemernými mesačnými prietokmi v jarnom období (mesiace marec a apríl) a s najmenšími priemernými mesačnými prietokmi v letno-jesenom období (september).

Samotnú hydrologickú kostru hodnoteného územia vytvárajú vodné toky vyššej hierarchie, konkrétne rieka Slaná, tečúca v hodnotenom území generálnym smerom S – J, ktorá je podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. zaradená medzi vodohospodársky významné toky v úseku 0,0 – 0,6 km. Rieka Slaná je v úseku 84,3 – 91,4 km zaradená medzi vodárenské toky. Hydrológiu územia dopĺňajú vodné toky nižšej hierarchie, a to Gampel'ský potok, ktorý preteká časťou Nižnoslanská Baňa a je pravostranným prítokom Slanej, a Banský potok, ktorý odvodňuje odkalisko bývalého závodu Siderit. Sútoky oboch tokov a Slanej sú pri časti Nižnoslanská Baňa, severne od areálu bývalého závodu Siderit. Ďalej sú to toky Kobeliarovský potok, ktorý preteká obcou Nižná Slaná a jeho prítok Štítnický potok, ktorých sútok je na západnom konci obce Nižná Slaná. Sútok Kobeliarovského potoka a Slanej je južne od obce a východne od železničnej trate. Tok Pališov potok odvodňuje oblasť južne od vrchu Čertov chrbát a vlieva sa do Slanej severne od obce Henckovce.

Pri hydrologickej charakteristike územia je potrebné spomenúť aj teleso odkaliska bývalého závodu Siderit, nachádzajúce sa východne od časti Nižnoslanská Baňa, severovýchodne od areálu bývalého závodu Siderit v katastrálnych územiach Nižnej Slanej a Gočova. Na odkalisko bol v období činnosti závodu umiestňovaný odpadový kalový materiál po spracovávaní vyťaženej horninového materiálu.

2.4.5 Klimatické pomery

Podľa členenia Slovenska na klimatické oblasti (Lapin et al. in Atlas krajiny SR, 2002) patrí záujmové územie prevažne do mierne teplej oblasti s vrchovinovým klimatickým charakterom. Priemerná januárová teplota je okolo -4°C (Klimatický atlas SR, 2015), priemerná júlová teplota je okolo 14°C (Lapin et al. in Atlas krajiny SR). Priemerný ročný úhrn zrážok je cca 700 – 800 mm (Faško & Šťastný in Atlas krajiny SR). Priemerný ročný počet letných dní je 56, mrazových 122 (údaje pre mesto Rožňava; Bochníček et al. in Atlas krajiny SR, 2002). Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 60 – 100 dní, pričom vyššie hodnoty sú zvyčajne dosiahnuté v západnej časti územia katastra Nižnej Slanej (Faško et al. in Atlas krajiny SR, 2002). Priemerný počet dní s dusným počasím je menší ako 10 (Kveták in Atlas krajiny SR, 2002). Územie je z hľadiska zaťaženia prízemnými inverziami charakterizované prevažne priemerne inverznými polohami, na západnom a južnom okraji hodnoteného územia mierne inverznými polohami (Lapin & Tekušová in Atlas krajiny SR, 2002). Priemerné ročné úhrny potenciálnej evapotranspirácie sú 500 – 550 mm (Tomlain in Atlas krajiny SR, 2002). Priemerný ročný počet dní s hmlou je na východe územia ovplyvnený údolím rieky Slaná,

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

ktorá vytvára predpoklad na zvýšený výskyt údolných hmiel. Na východe územia je preto priemerný počet dní s hmlou 50 – 70, čo je charakteristické pre oblasti kotlín nízkeho stupňa. Na väčšine posudzovaného územia je priemerný počet dní s hmlou 20 – 50, čo zodpovedá oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy. Na juhovýchode katastrálneho územia ešte zasahuje oblasť horských advektívnych hmiel s priemerným počtom dní s hmlou 70 – 300 (Miňďáš & Škvarenina in Atlas krajiny SR, 2002).

2.4.6 Rastlinstvo a živočíšstvo

Na základe fytogeograficko – vegetačného členenia Slovenska patrí väčšina posudzovaného územia do dubovej zóny, kryštálicko – druhohornej oblasti, okresu Revúcka vrchovina. Východná časť územia, V od rieky Slaná, náleží do bukovej zóny, kryštálicko – druhohornej oblasti, okresu Volovské vrchy (Plesník in Atlas krajiny SR, 2002).

Na základe mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocký in Atlas krajiny SR, 2002) je možné charakterizovať predmetné územie ako územie s pestrú skladbou prirodzenej vegetácie. V blízkosti nivy rieky Slaná sa vyskytujú jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov (typické druhy jelša lepkavá – *Alnus glutinosa*, Vríba krehká – *Salix fragilis*, jaseň štíhly – *Fraxinus excelsior* apod.). Ďalej od nivy a v údolí Kobeliarovského potoka sa vyskytujú karpatské dubovo – hrabové lesy s typickými zástupcami hrab obyčajný – *Carpinus betulus*, lieska obyčajná – *Corylus avellana*, dub letný – *Quercus robur* apod. Východne od rieky Slaná nad dubovo – hrabovými lesmi sa vyskytujú dubové a cerovo – dubové lesy s typickým druhom dub cerový – *Quercus cerris*. V priestore Čertovho chrbta južne od obce Nižná Slaná sa vyskytujú dubové lesy na kyslých podložiach (typický druh – dub zimný – *Quercus petraea*). Vyšším vegetačným stupňom nad dubinami sú bukovo – jedľové a bukovo – jedľové lesy s typickými druhmi buk lesný – *Fagus sylvatica*, jedľa biela – *Fagus sylvatica*, smrek obyčajný – *Picea abies* apod.).

Pôvodný vegetačný kryt bol v dôsledku poľnohospodárskej alebo banskej činnosti značne pozmenený. Časť územia, najmä v okolí obce Nižná Slaná a v údolí Pališovho potoka, bola odlesnená. V časti Nižnoslanská Baňa bol vegetačný kryt narušený banskou činnosťou a úpravou a spracovávaním rudy v závode Siderit.

Na základe zoogeografického členenia – terestrického biocyklu (Jedlička & Kalivodová in Atlas krajiny SR, 2002) zaraďujeme predmetné územie do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku. Na základe limnického biocyklu do provincie pontokaspickej, potiského okresu, slanskej časti.

K významným charakteristickým druhom fauny patria zo stavovcov salamandra škvrnitá – *Salamandra salamandra*, jašterica živorodá – *Lacerta vivipara*, mlok karpatský – *Triturus montandoni* a i. Z vtákov majú výrazné zastúpenie sýkorka veľká – *Parus major*, vrabec domový – *Passer domesticus*, sokol myšiár – *Falco tinnunculus*, myšiak hôrny – *Buteo buteo*, sojka obyčajná – *Garrulus glandarius* a i. Z cicavcov je na území zastúpený diviak lesný – *Sus scrofa*, líška hrdzavá – *Vulpes vulpes*, lasica hranostaj – *Mustela erminea*, plch lesný – *Dryomys nitedula*, králik divý – *Oryctolagus cuniculus*, veverica obyčajná – *Sciurus vulgaris*,

srnec lesný - Capreolus capreolus, jeleň lesný - Cervus elaphus, daniel škvrnitý - Dama dama, zriedkavejšie vlk dravý - Canis lupus a medveď hnedý - Ursus arctos.

2.4.7 Chránené územia a územia podliehajúce ochrane

Obec Nižná Slaná je súčasťou Strednogemerskej ohrozenej oblasti v údolí rieky Slaná medzi Dobšinou a Rožňavou. Jedná sa o vymedzenú ohrozenú oblasť, kde na základe kvality ovzdušia vymedzené zaťažené územie vyžaduje osobitnú ochranu ovzdušia. Na tomto zaťaženom území sa dlhé roky nachádzal závod hutníckej výroby SIDERIT s. r. o. Nižná Slaná, jeden z najvýznamnejších zdrojov znečisťovania životného prostredia. Dnes po tejto stavbe zostali v obci environmentálne záťaže, ktoré je potrebné v súčasnosti asanovať a kultivovať, aby neohrozovali zdravie obyvateľov obce, ale aj širokého okolia. V súčasnosti na území vieme identifikovať významnú environmentálnu záťaž „Banský závod a okolie“, ktorá je potvrdenou environmentálnou záťažou podľa registra environmentálnych záťaží na Slovensku (Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, 2022).

V obci sa nenachádzajú chránené vtáčie územia ani územia európskeho významu zapísané v sústave lokalít NATURA 2000.

2.5 Obyvateľstvo

Počtom obyvateľom 1 250 patrí obec Nižná Slaná medzi väčšie obce Rožňavského okresu. Obyvatelia obývajú predovšetkým dve časti obce – Nižná Slaná-Obec a Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa. Okrem oboch centrálnych častí žijú ešte obyvatelia aj v malej osade východne od časti Obec a časť katastra zasahuje aj do Kobeliarovskej osady, čím sa niekoľko neskolaudovaných chatrčí a ich obyvateľov ocitá aj na území obce Nižná Slaná.

V súčasnosti je demografické zloženie obce nasledovné:

	2017	2018	2019	2020
Počet obyvateľov	1 255	1 267	1 257	1250
z toho muži	626	629	626	622
z toho ženy	629	638	631	628
Narodení	22	16	12	19
Zomretí	16	12	11	18
Prírodný prírastok	6	4	1	1
Migračné saldo	6	8	-11	-8
Celkový prírastok	12	12	-10	-7

Obyvateľstvo obce Nižná Slaná má nasledovnú vekovú štruktúru:

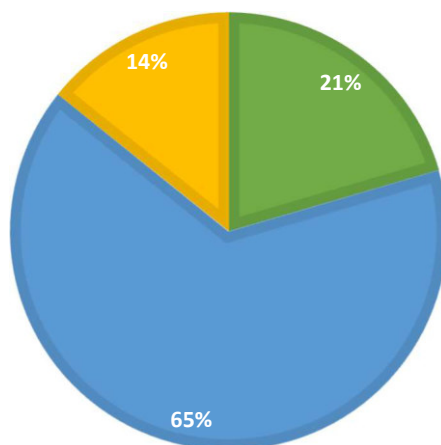
OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

	2017	2018	2019	2020
Predproduktívny vek (0-15)	19,84 %	20,21 %	20,45 %	20,48 %
Produktívny vek (16-63)	66,06 %	65,82 %	65,39 %	65,28 %
Postproduktívny vek (64+)	14,10 %	13,97 %	14,16 %	14,24 %

SÚČASNÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA OBCE NIŽNÁ SLANÁ

■ Predproduktívny vek (0-15) ■ Produktívny vek (16-63) ■ Postproduktívny vek (64+)

Z dostupných údajov vyplýva, že obyvateľstvo obce Nižná Slaná sa v posledných rokoch zatiaľ stabilizovalo a nedochádza k významnejším fluktuáciám vrstiev obyvateľstva. Výkyvy sú spôsobené rôznymi faktormi, od rozdielneho prírastku a úbytku obyvateľstva cez rôznu mieru prisťahovania a vysťahovania obyvateľstva. Väčšina obyvateľov je taktiež v produktívnom veku, čo je výhoda v porovnaní s inými obcami rožňavského okresu.

Významnú časť obyvateľov obce tvoria tiež Rómovia, ktorých je podľa vlastných prepočtov obce Nižná Slaná v obci 520. Rómovia sú z veľkej časti integrovaní medzi majoritné Nerómske obyvateľstvo, existujú tu však aj marginalizované rómske komunity, a to predovšetkým v lokalite Nižnoslanská Baňa, ul. Mierová, ďalej v lokalite Nižnoslanská Baňa, ul. Rudná, Nižná Slaná-Obec, osada a v osade Kobeliarovský mlyn na katastrálnom pomedzí medzi obcami Nižná Slaná a Kobeliarovo. Rómske skupiny obyvateľstva je potrebné pri tvorbe PHSR reflektovať, nakoľko práve marginalizované rómske komunity potrebujú zvýšenú pozornosť a vybudovanie takých podmienok, aby ich socializácia a inklúzia prebehla čo najefektívnejšie a najlepšie.

2.6 Domový a bytový fond

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Dôležitou funkciou obce Nižná Slaná je služba obce pre bývanie, obytná funkcia. V obci Nižná Slaná sa nachádza 409 rodinných a bytových domov, čo však nie je dostatočné množstvo na to, aby bolo možné prilákať do obce mladé rodiny. Obec svojou veľkosťou je jednou z najväčších v mikroregióne, má dostatok potrebných zariadení, služieb a vybavenosti, má prepracovaný plán na jej postupnú hospodársku obnovu a nachádza sa presne na pomedzí okresného mesta Rožňava, mesta Dobšiná a s dobrou dostupnosťou aj do Štítnickej doliny, čo môže byť kľúčové pri rozvoji obce a zvýšení jej potenciálu a atraktivity pre novopristaňovaných občanov či záujemcov. V obci však takmer úplne abscentuje nová zástavba, prirodzená migrácia obyvateľstva však zapríčiňuje to, že sa novopristaňovaní obyvatelia usídľujú v starších usadlostiach.

Pre rurálne a vidiecke obce je dominantné zastúpenie rodinných domov, čo je typické aj pre Nižnú Slanú, najmä kmeňovú obec. Časť Nižnoslanská Baňa má väčšmi mestské črty, keďže tu dominujú bytové domy a aj celá časť bola koncipovaná ako sídlisko pre robotníkov pracujúcich v závode Železozručné bane, n. p., neskôr Siderit, a. s.

Zástavba v obci v roku 2021 je nasledovná:

	časť Nižná Slaná	časť Nižnoslanská Baňa	spolu Obec Nižná Slaná
rodinné domy	223	49	272
z toho neobývané	30	0	30
bytové domy	1	11	12
bytové jednotky	6	133	139
počet obyvateľov	694	513	1207

Podľa formy vlastníctva v obci dominujú domy vo vlastníctve fyzických osôb, výrazné zastúpenie majú aj domy s formou vlastníctva „kombinácia vlastníkov“ vzťahujúce sa práve k bytovým domom. Z hľadiska obdobia výstavby sú v Nižnej Slanej najpočetnejšie domy z obdobia skorého XX. storočia, avšak v časti Nižnoslanská Baňa dominujú stavby z rokov 1960 – 1990, kedy tu nastal najvýraznejší rozmach vo výstavbe v predtým veľmi malej obecnej časti, z ktorej do dnešných čias zostala len ulica Stará osada. Následne od roku 2005 nastal útlm výstavby a od tej doby nové stavby v obci pribúdajú len sporadicky a rozmach obce je značne utlmený. Bytové jednotky v bytových domoch spravuje Stavebné bytové družstvo Rožňava.

2.7 Podnikateľské prostredie

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. Obec môže ponúknuť pozemky pre výstavbu, zabezpečiť infraštruktúru, odpadové hospodárstvo.

Nakoniec môže s vlastným majetkom i podnikáť a tak vytvárať dodatočné zdroje do rozpočtu. Pre obyvateľov a návštevníkov obce Nižná Slaná sú k dispozícii 4 prevádzky obchodu so zmiešaným tovarom, teda so sortimentom potraviny, mäso, ovocie-zelenina, drogéria, kozmetika.

Priemyselná základňa má v obci Nižná Slaná silnú tradíciu a korene siahajúce do ďalekej minulosti. V obci boli veľké priemyselné materiály spojené najmä s baníckou ťažbou a prevádzkou firmy Siderit. Do obce dochádzali ľudia z celého okresu aj z iných krajov Slovenska, firma ponúkala odborné aj manuálne pracovné príležitosti a miesta. Po krachu závodu Siderit sa priemysel preorientoval na drobné podnikateľské subjekty, ktoré v súčasnej dobe podnikajú v rôznych oblastiach, často súvisiacich s automobilovým priemyslom, opravou áut a službami v tejto oblasti. V obci sa nachádzajú firmy poskytujúce pohostinské služby aj v Obci aj v Nižnoslanskej Bani. Poľnohospodársku pôdu obhospodaruje Poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma a ďalšie podnikateľské subjekty. Obec poskytuje možnosti pre ďalšie podnikanie a disponuje vhodnými priestormi na rozšírenie priemyslu, v súčasnej dobe sa však orientuje na prilákanie nových podnikateľských subjektov do obce.

Obec Nižná Slaná ako právnická osoba taktiež založila firmu Obecný podnik Nižná Slaná, s. r. o., ktorý transformuje na sociálny podnik a plánuje v rámci neho rozšíriť výrobné kapacity obce, využiť podnikateľský potenciál a zamestnať nezamestnaných ľudí v obci a z jej širokého okolia. V rámci sociálneho podniku plánuje obec vykonávať činnosti menších obecných služieb, ako aj väčšej výroby prefabrikátov a betónovej dlažby, prípadne po čase tieto služby rozširovať aj na služby cementárne, pokládky dlažby, stavebných prác či iných aktivít, ktoré môžu byť prospešné pre celý región.

2.8 Dopravná infraštruktúra

2.8.1 Cestná infraštruktúra

Obcou Nižná Slaná prechádza dôležitá cestná tepna – cesta prvej triedy I/67 na trase (Miškovec –) Král', štátna hranica – Tornaľa – Rožňava – Nižná Slaná – Dobšiná – Pusté Pole. Cesta I/67 je v súčasnej dobe v rekonštrukcii aj preto, lebo sa jedná o stále frekventovanejšiu komunikáciu, ktorú šoféri používajú aj ako dôležitú severno-južnú spojnicu Slovenska, častokrát aj ako spojnicu medzi Poľskom a Maďarskom. Cesta prechádza dolinou rieky Slaná, v obci Nižná Slaná vo svahu. Táto cesta tvorí taktiež jedinú cestnú spojnicu medzi obcou Nižná Slaná a miestnou časťou Nižnoslanská Baňa, pričom pri nej nevedie chodník pre peších alebo pre cyklistov, ktorí v prípade, že sa chcú dostať z jednej časti obce do druhej, musia využiť auto alebo cestu cez bývalý areál závodu Siderit, prípadne cesty vedúce mimo hlavných ťahov prírodnými oblasťami.

V lokalite Pališov medzi obcami Nižná Slaná a Henckovce na pomedzí katastrov sa od cesty I/67 pri pamätníku II. svetovej vojny odpája aj cesta druhej triedy II/587 spájajúca dve gemerské doliny riek Slanej a Štítnika a dva mikroregióny Dobšiná a Štítnická dolina. Cesta

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

má trasu Henckovce – Roštár – Štítnik – Plešivec, kde sa pripája k ceste I/16, resp. I/67. Cesta v značnej časti prechádza cez kataster obce Nižná Slaná a robí z obce dôležitú spojnicu medzi regiónmi.

Priamo v obci sa od cesty I/67 od pája cesta tretej triedy III/3030, ktorá spája obce Nižná Slaná a Kobeliarovo. Cesta lemuje Kobeliarovský potok a ním vyhlbenú dolinu a je po kompletnej rekonštrukcii. V obci táto cesta tvorí ulicu P. J. Šafárika.

V obci sa od pája niekoľko miestnych komunikácií, ktoré sú v správe obce a tvoria prístupové cesty k domom a objektom v obci. Sú to ulice Letná, Partizánska, Okružná, Nová, Cintorínska, Námestie SNP a časti ulíc Rožňavská a P. J. Šafárika. V časti Nižnoslanská Baňa sa od pájajú ulice Stará osada, Námestie baníkov, Rudná a Mierová. Obec sa stará taktiež o niektoré účelové prístupové komunikácie k priemyselným objektom a k objektom občianskej vybavenosti. Medzi dôležité účelové komunikácie v obci patria napríklad cesta k rómskej osade, cesta na chatu Poliačky, sústava ciest pri bývalom závode Siderit či cesta v doline Gampel'ského potoka, ale aj ďalšie.

V obci nie sú ešte dostatočne dobudované parkovacie a odstavné plochy. Niektoré odstavné plochy sa však nachádzajú pri obchodoch v obci, pri požiarnej zbrojnici, na Námestí SNP, pri cintoríne, pri Dome smútku, v Nižnoslanskej Bani pri bytových domoch na ul. Mierová alebo na Námestí baníkov či v centrálnej oddychovej zóne na ul. Dobšinská. Stále však chýba základná vybavenosť parkoviskami, najmä pre návštevníkov, ale aj obyvateľov bytových domov, ktorí v súčasnosti parkujú na obecných nespevnených plochách alebo na verejnej zeleni.

2.8.2 Železničná infraštruktúra

Cez obec prechádza trať č. 167 Dobšiná – Rožňava. Trať bola vybudovaná ešte v časoch Rakúsko-Uhorska v XIX. storočí, od tej doby slúžila pre nákladnú aj osobnú dopravu. Dôvod vybudovania trate bol rozmach priemyslu v doline rieky Slanej a potreba prepravy železnej rudy, tovaru a produktov do maďarského Ózdu.

V Nižnej Slanej sa nachádzajú dve vlakové zastávky – *Nižná Slaná obec* nachádzajúca sa v obci v tesnej blízkosti autobusovej zastávky *Nižná Slaná, námestie* a pri Námestí SNP. Stanica *Nižná Slaná* sa nachádza pri bývalom areáli Sideritu v doline pri rieke Slanej a dá sa z nej dostať k miestnej časti Nižnoslanská Baňa po prístupovej ceste. V súčasnosti sú obe vlakové zastávky v obci opustené, sú neobsadené personálom a neslúžia pre osobnú vlakovú dopravu. Po trati č. 167 sa premávajú iba nákladné vlaky, ktoré smerujú na nákladisko do Vlachova, do závodu KOVOSTROJ vo Vyšnej Slanej alebo do Dobšinej, kde sa primárne nakladá drevo z neďalekej pily.

Železničná trať je prejazdná, využíva sa približne 6x týždenne na nákladnú prepravu a v letnom období ňou premávajú turistické vlakové spojenia. Trať má potenciál obnovy aj ďalšieho využitia na osobnú prepravu, nakoľko spája dve mestá a zastávky sú na nej lokalizované v tesnej blízkosti obcí, chýba však rozhodnutie od Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktoré je objednávatelom osobnej vlakovej dopravy na Slovensku.

2.8.3 Cykloturistická infraštruktúra

Katastrálnym územím obce Nižná Slaná prechádza niekoľko značených cyklistických trás. Medzi jednu z hlavných a základných cyklotrás patrí magistrála č. 029 Cyklomagistrála Slovenský kras, ktorá tvorí okruh cez Národný park Slovenský kras a pokračuje od mesta Rožňava a Henckoviec cez obec Nižná Slaná a miestnu časť Nižnoslanská Baňa smerom na Vlachovo, Rejdovú a späť cez dolinu Hankovského potoka. Táto cyklotrasa v území obce Nižná Slaná vedie v celej trase popri ceste I/67.

V lokalite Pališov začína odbočením od cyklomagistrály č. 029 lokálna cyklotrasa značená žltou farbou pod číslom 8705 na sedlo Filipka (v lokálnej terminológii zvané „Petermannský kopec“) a ďalej smerom k obci Roštár, kde sa opäť pripojí k cyklomagistrále č. 029. Cyklotrase je vedená v celej svojej trase popri menej frekventovanej ceste II/587.

V obci Nižná Slaná odbočuje lokálna cyklotrasa značená žltou farbou pod číslom 8707, ktorá sa pripája na cestu III/3030 smerom na Kobeliarovo a Brdárku. Táto trasa ide celým územím obce Nižná Slaná krajinou cesty a je spevnená.

Cez obec prechádza plánovaná gemerská cyklotrasa, ktorú Košický samosprávny kraj v svojej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy označuje ako kostrovú cykloturistickú komunikáciu v regióne Gemer aj v celej cykloturistickej sieti Košického samosprávneho kraja. Problémom kostrovej cyklotrasy je však jej neúplné značenie a jej vedenie zatiaľ neexistujúcim cyklistickým chodníkom. Značenie v súčasnosti vedie po krajnici veľmi frekventovaného a úzkeho úseku cesty I/67. Pre sfunkčnenie a dokončenie cyklotrasy sú však nutné značné investície do samostatného telesa cyklotrasy pre komfort a bezpečie cykloturistov.

V okolí obce Nižná Slaná sú navrhnuté horské cyklotrasy pre nadšencov horskej a náročnejšej cykloturistiky v piatich variantoch:

1. Nižná Slaná – Štolcová – Repisko – Filipka – U stodola – Štítnická dolina – Nižná Slaná
2. Nižná Slaná – Rimberg – Sedlo pod Radzimom – Brdárka – Magrica – Rimberg – Nižná Slaná
3. Nižná Slaná – Sedlo pod Stromišom – (*varianty a – e*) – Nižná Slaná
 - a. Košariská chata – Súľovská dolina – Gemerská Poloma – Henckovce
 - b. Suchý vrch – Vlachovo – Gočovo
 - c. Suchý vrch – Zábava – Vlachovo – Gočovo
 - d. Jeleniarka – Dobšiná – Vlachovo – Gočovo
 - e. horárň Súľová – sedlo Rakovec – Mlynky – Dedinky – Dobšinský kopec – Dobšiná – Vlachovo – Gočovo

4. Nižná Slaná – sedlo Filipka – Ždiar – Filakovo – Kiliarka – Svätá Trojica – Nižná Slaná
5. Nižná Slaná – Radzim – Július – Vyšná Slaná – Stodôlka – Olochova jama – Rejdová – Vyšná Slaná – Vlachovo – Nižná Slaná

2.8.4 Pešia infraštruktúra

V intraviláne obce sa nachádza pešia infraštruktúra vo forme chodníkov a oddychových zón. Chodníky sa nachádzajú v časti Nižnoslanská Baňa v blízkosti cesty I/67 na ulici Dobšinská po jej okraji a pri autobusových zastávkach. Chodníky v obci Nižná Slaná sú na malom úseku pri hlavnej ceste pri ulici Banícka, pozdĺž ulice P. J. Šafárika a sčasti aj na ul. Letná a pri autobusovej zastávke na ul. Rožňavská.

Centrálna oddychová zóna v obci Nižná Slaná, ktorá sa vinie celou obcou v centrálnej časti zahŕňa ďalšiu pešiu infraštruktúru vo forme chodníkov, priechodov, mostov, cestičiek, malého námestia pri požiarnej zbrojnici a veľkého Námestia SNP, ktoré skĺbuje svoju oddychovú funkciu s funkciami parkoviska, cesty a kultúrneho obecného priestoru pre organizáciu podujatí a akcií. V rámci tejto centrálnej zóny je vybudovaných 7 mostov pre peších v obci, jeden most pre automobilovú aj pešiu dopravu a súčasťou je aj parčík pri kostole, ktorý vedie k obecným pamätníkom a sochám.

Centrálna oddychová zóna v Nižnoslanskej Bani sa nachádza medzi bývalým kultúrnym domom a kolkárňou, čo je v súčasnosti jediný väčší súvislý priestor vo vlastníctve Obce Nižná Slaná vhodný na výskyt takejto stavby. Táto centrálna zóna je vo fáze postupného vzniku a v procese realizácie sú existujúce plány, ktoré ju rozširujú na funkčný priestor s detským ihriskom, fontánami, lavičkami a zeleňou, ktorý napomôže rozvíjať život v obci a obohatiť kultúru v obci.

2.9 Občianska vybavenosť

2.9.1 Školstvo

Na území obce sa nachádza základná škola s materskou školou. Základná škola s materskou školou v Nižnej Slanej je škola s právnou subjektivitou pod IČO 35 543 701 plne organizovaná s dvomi triedami materskej školy, nultým preklenovacím ročníkom a 1. – 9. ročníkom základnej školy. Do školy dochádzajú aj žiaci z obcí Henckovce, Kobeliarovo, Gočovo a aj Vlachovo. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni. Základnú aj materskú školu navštevuje početná časť rómskych žiakov, medzi nimi aj zo sociálne znevýhodneného prostredia, čomu je prispôsobený aj vyučovací proces, mimoškolské aktivity a škola preto má zriadené metodicko-pedagogické centrum so špeciálnym zameraním na týchto žiakov. V školskom roku 2020/2021 spojenú základnú a materskú školu navštevovalo spolu 202 žiakov, z toho 24 detí do materskej školy, 11 žiakov navštevovalo nultý ročník a zvyšných 167 do 1. až 9. ročníku.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Budova školy je situovaná v centre obce na adrese Letná 14/74, Nižná Slaná a je neďaleko od nej zriadená aj zastávka autobusu na linke (Nižná Slaná, nová štvrť – Nižná Slaná – Kobeliarovo. Pred školou sa nachádza upravený trávnik, školský dvor na spevnenom povrchu a s oddychovými prvkami ako sú lavičky či altánok, za budovou školy sú parkovacie stojiská, technické zázemie a nad nimi multifunkčné ihrisko. Školský dvor využívajú žiaci najmä na pohybové aktivity v rámci vyučovania alebo na voľno-časové činnosti. Celá budova základnej školy je kompletne zrekonštruovaná a boli na nej realizované opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti.

Budova materskej školy sa nachádza o niečo ďalej v obci na adrese Letná 18/68, Nižná Slaná. V nej sídli celé zázemie materskej školy, je pri nej zriadené aj detské ihrisko a disponuje školským dvorom so zeleňou. Budova nie je zateplená a nemá ekologický zdroj vykurovania.

2.9.2 Zdravotná starostlivosť

V obci v časti Nižnoslanská Baňa pôsobí aj všeobecná doktorka MUDr. Mária Bezeková, ktorá tu má svoje zázemie a ambulanciu. Do ambulancie je možný prístup peši aj autom, nedostatkom je málo parkovacích miest, ktoré by riešilo nové záchytné parkovisko v Nižnoslanskej Bani. Ambulancia je postavená od dôb socializmu, je staršieho dáta. Budova poskytuje potenciál pre zriadenie aj ďalších zdravotných služieb v obci, ako je napríklad zubná ambulancia či ordinácia špecialistu. Ambulancia je spádová pre obyvateľov nielen Nižnej Slanej, ale aj okolitých obcí. V súčasnosti sa v nej pôsobiaca všeobecná lekárka blíži postproduktívnemu veku, preto je úlohou samosprávy riešiť zdravotnú starostlivosť prilákaním novej lekárky do ambulancie, čo je však problematická úloha najmä kvôli odlivu mladých z regiónu a nedostatok voľných lekárskeho kapacít.

Pre ďalšiu zdravotnú starostlivosť musia obyvatelia obce cestovať do Rožňavy, kde sa nachádza aj nemocnica s pôsobnosťou pre celý okres, ďalšie služby nájdu aj v meste Dobšiná. Občania okrem spomínaných miest cestujú za zdravotnou starostlivosťou do všeobecných ambulancií zriadených v Gemerskej Polome, Slavošovciach či Plešivci. Za komplexnejšou zdravotnou starostlivosťou musia pacienti docestovať do krajského mesta Košice, kde sa nachádzajú nemocnice so širšou kapacitou a širokospektrálnymi možnosťami liečby.

2.9.3 Potraviny

V obci Nižná Slaná sa nachádza niekoľko prevádzok potravín. V časti obce Nižná Slaná sa nachádzajú potraviny COOP Jednota, ďalej potraviny Fresh a Potraviny u Šimona. Obec je tak zásobená a občania majú k dispozícii možnosť nákupu od skorého rána aj do večerných hodín, keďže otváracie hodiny obchodov sú rôzne a neprekrývajú sa. V časti obce Nižnoslanská Baňa sa nachádzajú jedny súkromné potraviny v strede obývaného územia miestnej časti.

2.9.4 Služby

Pre obyvateľov obce a jej okolia je k dispozícii pobočka Slovenskej pošty, ktorá sa nachádza v budove požiarnej zbrojnice na prvom poschodí. Pobočka Slovenskej pošty je spádová aj pre obce Kobeliarovo a Henckovce a miestnu časť Nižnoslanská Baňa. Poštové smerové číslo pre obec Nižná Slaná je 049 23.

V rovnakej budove sa taktiež nachádza obecná knižnica, ktorá je k dispozícii všetkým občanom a záujemcom o výpožičku. Táto služba nemá pravidelné hodiny prevádzky, pri záujme o výpožičku alebo návštevu knižnice je potrebné sa vopred nahlásiť v úradných hodinách na Obecnú úradu v Nižnej Slanej. V knižnici sa nachádzajú rôzne tituly pre mládež, dospelého čitateľa aj odborná literatúra.

V obci sa ďalej nachádza niekoľko pohostinstiev. Aktuálne sú funkčné bary a pohostinstvá Vanesska v obci a Kolkáreň v Nižnoslanskej Bani. Posedenie sa nachádza aj pri potravinách u Šimona, nejedná sa však o pohostinstvo, iba o posedenie pri potravinách.

V obci sa nachádzajú dva „Kluby mladých“, ktoré sú miestom, kde sa môže stretávať mládež či aj dospelí v menšom počte pre rôzne aktivity, či už sú to posedenia, stretnutia, oslavy alebo iné účely. Tieto kluby si možno zarezervovať v celistvosti na obecnú úradu Nižná Slaná.

V obci sa nachádza cintorín aj Dom smútku.

2.10 Technická infraštruktúra

2.10.1 Elektrická energia

Obcou prechádzajú vedenia elektrickej energie nadzemnými aj podzemnými sieťami. Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečené pre celú obec, elektrifikované sú všetky časti obce. Ponad obec cez katastrálne územie obce prechádzajú aj stĺpy vysokého napätia a elektrina je obcou rozvádzaná pomocou stĺpov nízkeho napätia, na ktorých je taktiež namontované verejné osvetlenie.

Na elektrickú energiu sú napojené všetky obývané stavby v obci.

2.10.2 Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti sú obyvatelia obce Nižná Slaná zásobovaní vodou z verejného vodovodu, úžitkovou vodou z lokálnych studní a vodných tokov. Voda do verejných vodovodov je získavaná z vodných zdrojov Tri studne pre Nižnú Slanú-Obec a Štôľňa pre Nižnú Slanú-Nižnoslanskú Baňu. Ide o dva pramene, ktoré sú situované v lesoch a stráňach nad obcou. Výdatnosť je 2,7 l/s pre zdroj Tri studne, 1,8 l/s pre zdroj Štôľňa.

V obci sa aj napriek rozvinutej sieti vodovodov nachádzajú miesta a obydľia bez napojenia na vodovodnú sieť, predovšetkým miesta obývané sociálne znevýhodnenými skupinami obyvateľstva. Pre tieto skupiny obyvateľstva je potrebné dobudovanie infraštruktúry s dôrazom na ich špecifické potreby.

V obci chýba vodovodné pripojenie v bytových domoch na ul. Mierovej súp. č. 1042 a 1043, v malej rómskej osade v blízkosti obce Nižná Slaná a aj v osade v blízkosti obce Kobeliarovo, ktorá však má potenciál pripojenia v smere z obce Kobeliarovo.

2.10.3 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec má vybudovaný čiastočný kanalizačný systém iba v časti Nižnoslanská Baňa, nie je však doriešené jeho napojenie na čističku odpadových vôd. Odpadové vody v obci a v ďalších úsekoch obce sú likvidované individuálne a to vypúšťaním do domových žúmp, ktoré sú vo väčšine prípadov z technického hľadiska nevyhovujúce. Vývoz odpadových vôd zo septikových a žúmp je v obci zabezpečovaný fekálnym vývozom.

V obci v súčasnosti možno občas zaznamenať nežiaduci jav, ktorým je vylievanie odpadových vôd do vodných tokov prechádzajúcich obcou. Tomu je potrebné venovať náležitú pozornosť a riešenie pre súlad s národnými a nadnárodnými stratégiami zhodnocovania odpadových vôd a kanalizácií.

2.11 Vodné toky

Obcou preteká upravená a regulovaná rieka Slaná, ako aj upravený a regulovaný Kobeliarovský potok cez obec a Gampel'ský potok cez časť Nižnoslanská Baňa. Pre obec za štandardných okolností a pri bežnom úhrne zrážok žiadny z vodných tokov nepredstavuje nebezpečenstvo vylitia. Hrozba povodní a záplav však nastáva pri výdatných zrážkach a dažďoch, a to nielen v nižších častiach obce, ale aj pre vyššie položené časti kvôli výrazne kopcovitému terénu a strmým svahom, na ktorých sa v obci nachádzajú rodinné domy.

Najväčšie prietoky vody riečnou sieťou cez územie obce sú zaznamenávané na jar, najmenšie koncom leta a začiatkom jesene. Problémom v obci je znečisťovanie vodných tokov odpadovými vodami a odpadom, ktoré je však problémom celej doliny rieky Slanej a prítokových potokov. Pre zamedzenie týmto nežiaducim environmentálnym vplyvom však chýba v obci dobudovaná kanalizačná infraštruktúra a tiež absencia dostatočnej ekologickej výchovy a vzdelávania na tejto úrovni.

2.12 Kultúra a cirkev

V obci sa nachádza kultúrny dom v časti Nižná Slaná-Obec, ktorý je možné používať na organizovanie väčších podujatí a stretnutí. Kultúrny dom v časti Nižnoslanská Baňa už neslúži svojmu účelu, je však možné ho opätovne pre tento účel rekonštruovať. V obci sa nachádzajú amfiteátre – jeden funkčný a využívaný priamo v centre obce, ďalej už dlhšie nepoužívaný amfiteáter na Trojici, avšak so značným potenciálom a tiež už z väčšej časti poškodený amfiteáter v časti Nižnoslanská Baňa. V obci sa nachádza evanjelický kostol z 14. storočia a tiež malá zvonica Turnička, ktorá zvoláva na katolícke omše. Evanjelická cirkev má

svoju základňu v kostole a na fare pri nedostavanom dome služieb, katolícka v budove bývalej ľudovej školy. Evanjelický kostol je tiež kultúrnou pamiatkou.

V časti obce Nižnoslanská Baňa sa nachádzajú významné pamiatky baníckej činnosti, Medzi najvýznamnejšie z nich patrí huta Etelka, jedna z najmodernejších a najväčších slovenských pecí na spracovanie železnej rudy vo svojej dobe. Huta, jej okolie, okolité stavby a bývalé štôlne a chodby sú zaradené do zoznamu kultúrnych pamiatok. Banskú minulosť, jedinečnosť lokality a geologické pamiatky si pripomína Banícko-mineralogická expozícia lokalizovaná v budova ľudovej školy, ktorá je obecným múzeom a spravuje ju banský geológ a obyvateľ obce Dušan Vandrašík.

V obci pôsobia aj kultúrne organizácie. Medzi významnejšie zaraďujeme folklórny súbor Hrabina či miestnu organizáciu Matice Slovenskej, ktoré sa starajú o kultúru v obci a pomáhajú samospráve pri realizácii podujatí. V obci pôsobí oddiel Klubu slovenských turistov SOSNA, ktorý sa zameriava na organizáciu turistických výstupov a sprístupnenie turistických trás turistom z regiónu.

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu, historické pamiatky a ostatné prírodné a kultúrne danosti zaraďujú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti cestovného ruchu vo vzťahu k širšiemu okoliu. Z prírodných daností vychádzajú predpoklady pre rekreačnú a športovú činnosť a formy rekreácie pre obyvateľov a návštevníkov obce:

- pre prechádzky a pešiu turistiku,
- pre poznávacie výjazdy a výstupy,
- pre športové činnosti,
- pre cykloturistiku,
- pre poľovníctvo, resp. rybolov.

2.13 Sociálna infraštruktúra

Na území obce momentálne nefungujú sociálne zariadenia, keďže región je naviazaný na existujúce zariadenia, ktoré sa nachádzajú v okresnom meste alebo v blízkych samosprávach. Pri záujme miestnych občanov a sociálnu starostlivosť napomáha obecný úrad pri umiestňovaní ľudí odkázaných na stálu pomoc do sociálnych zariadení. Niekoľko obyvateľov obce opatruje ostatných občanov odkázaných na pomoc alebo stálu starostlivosť a obec sa snaží aj rozvoj neinštitucionalizovanej sociálnej starostlivosti.

Komunitnú prácu upravuje v obci Komunitný plán sociálnych služieb obce Nižná Slaná na roky 2021 – 2024, ktorým organizuje sociálnu súdržnosť, rozvoj poskytovania sociálnych služieb. Komunitné centrum je v súčasnosti v obci zrušené, samospráva sa snaží o jeho opätovné obnovenie a sprevádzkovanie.

V obci v roku 2021 na určitú dobu pôsobia terénne asistentky pre marginalizované rómske komunity, ktoré majú za primárnu úlohu preventívne pôsobiť pred rozširovaním choroby COVID-19 a pre zlepšenie hygieny obyvateľov v Nižnej Slanej. V obci taktiež

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

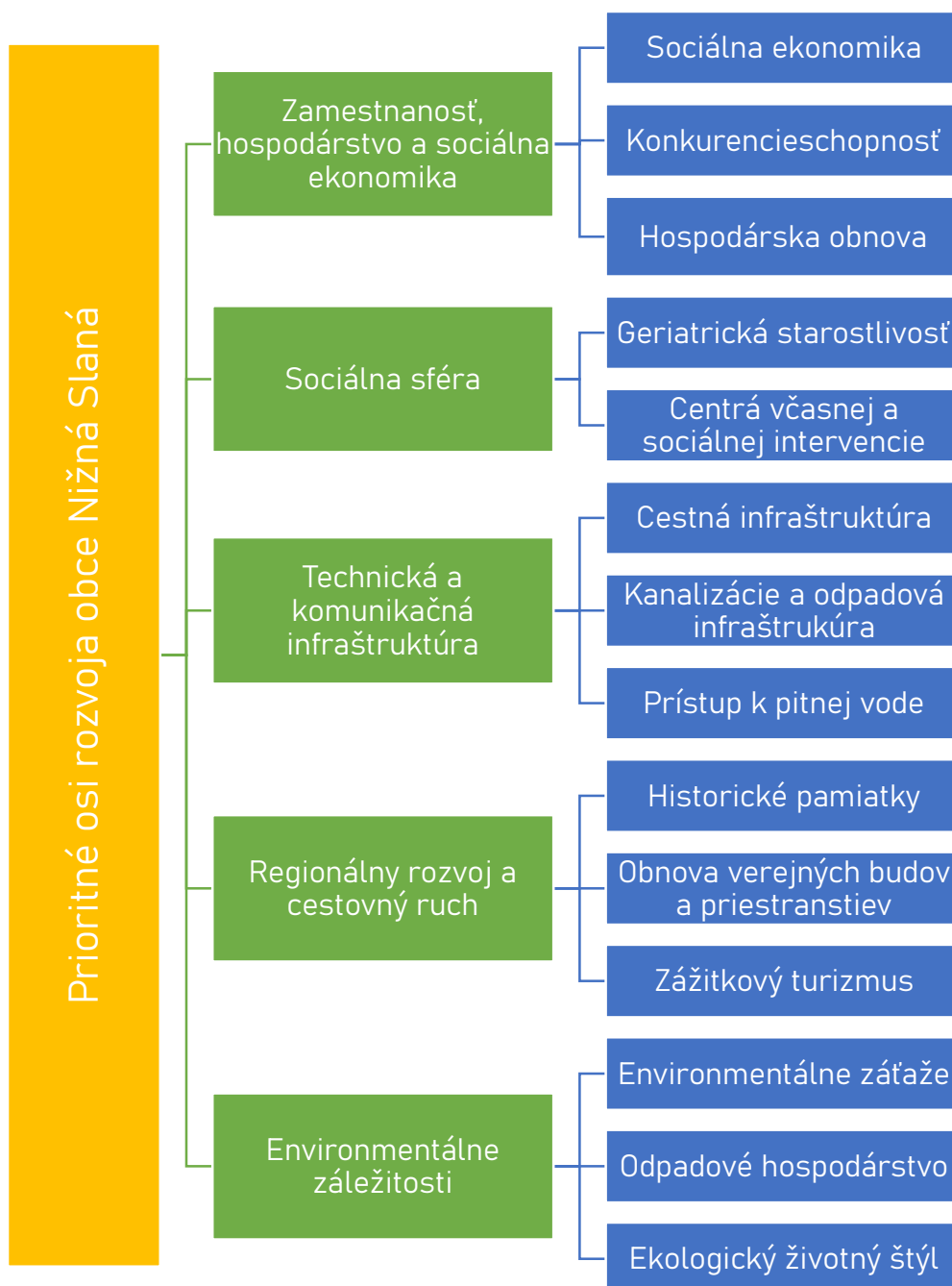
Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

príležitostne pôsobia aj terénne sociálne asistentky, ktorých primárnou úlohou je pomáhať zraniteľným, znevýhodneným, marginalizovaným rómskym komunitám a ľuďom na okraji spoločnosti. Terénne sociálne služby obce majú za cieľ pomáhať priamo a kontaktne obyvateľom obce prekonávať bežné problémy, riešiť s nimi každodenné starosti a postupnými krokmi sa snažiť zlepšovať ich sociálnu a socioekonomickú situáciu.

3 Prioritné osi rozvoja

PHSR obce Nižná Slaná je členený do niekoľkých prioritných osí, ktorých priebežné napĺňanie je determináciou dosahovania vízie obce Nižná Slaná. V súlade s analytickou časťou, ktorá sumarizuje základné existenčné problémy obce identifikovala plánovacia skupina nasledovné základné osi, ktoré sú kľúčové pre rozvoj obce do roku 2027:

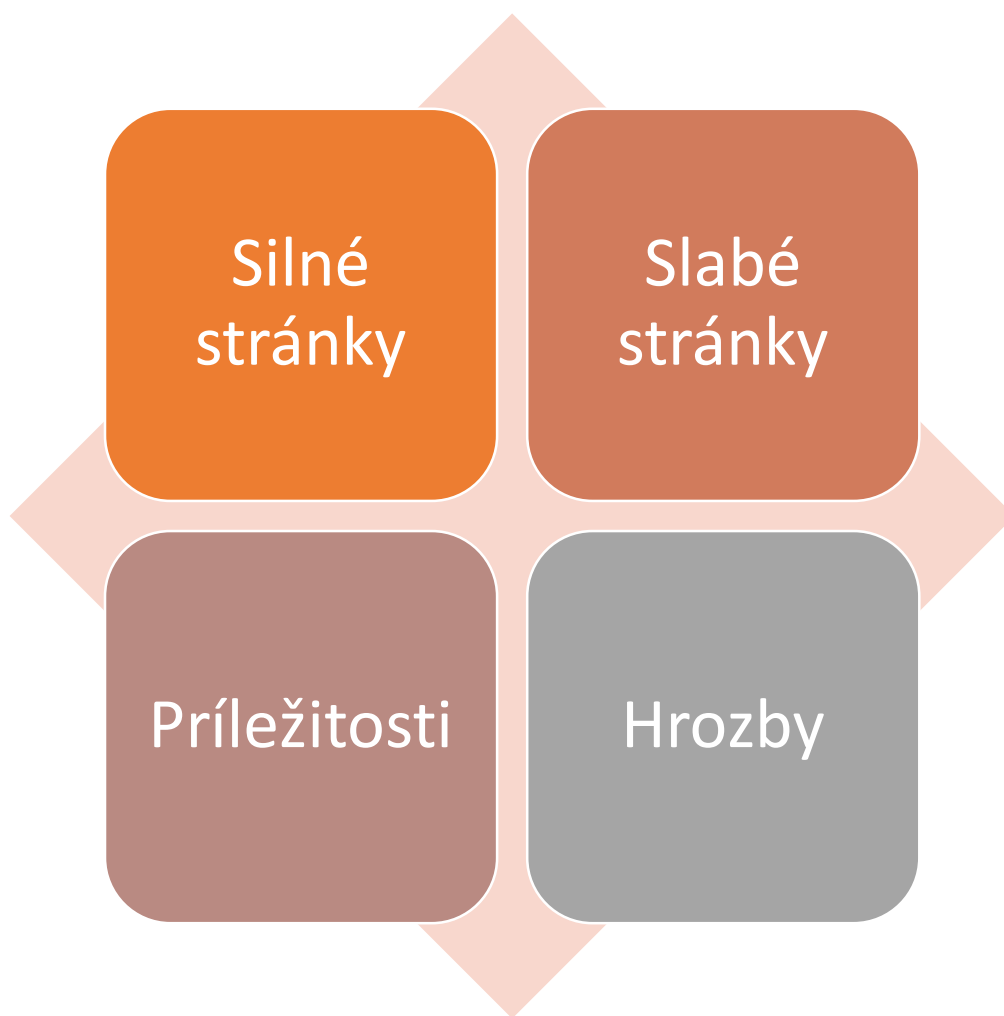

4 Zhodnotenie súčasného stavu obce a jej územia

4.1 SWOT analýza a jej výsledky

SWOT analýza (z anglického: Strong points, Weak points, Opportunities, Threats) definuje a spracúva vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti a významu. SWOT analýza je východiskom stratégií a ďalšieho definovania rozvoja, ktoré vzniká po zvážení a implementácii cieľa tak, aby dokázal silné stránky a príležitosti vyzdvihnúť a zhodnotiť ich potenciál, pričom slabé stránky a hrozby eliminoval a bagatelizoval. Ide najmä o vzájomné porovnávanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

Silné stránky (strong points)

- geografická poloha
- tradícia priemyselnej výroby
- dostatok pracovnej sily
- silná rola samosprávy v regióne
- prírodné bohatstvo
- kultúrne bohatstvo
- historické pamiatky
- turistická atraktivita regiónu
- homogénna národnostná štruktúra obyvateľstva

Slabé stránky (weak points)

- obec rozdelená na dve časti
- vzdialenosť obytných území obce
- najmenej rozvinutý región
- nízko kvalifikovaná pracovná sila
- prestarnutá populácia
- prítomnosť marginalizovaných a sociálne slabších skupín obyvateľstva

Príležitosti (opportunities)

- poloha na frekventovaných cestných ťahoch
- množstvo historických pamiatok
- vhodné prostredie na turistiku
- vhodné prostredie na cykloturistiku
- dostatok nevyužívaných budov a priestranstiev
- spolupráca s inými obcami a samosprávami v mikroregióne

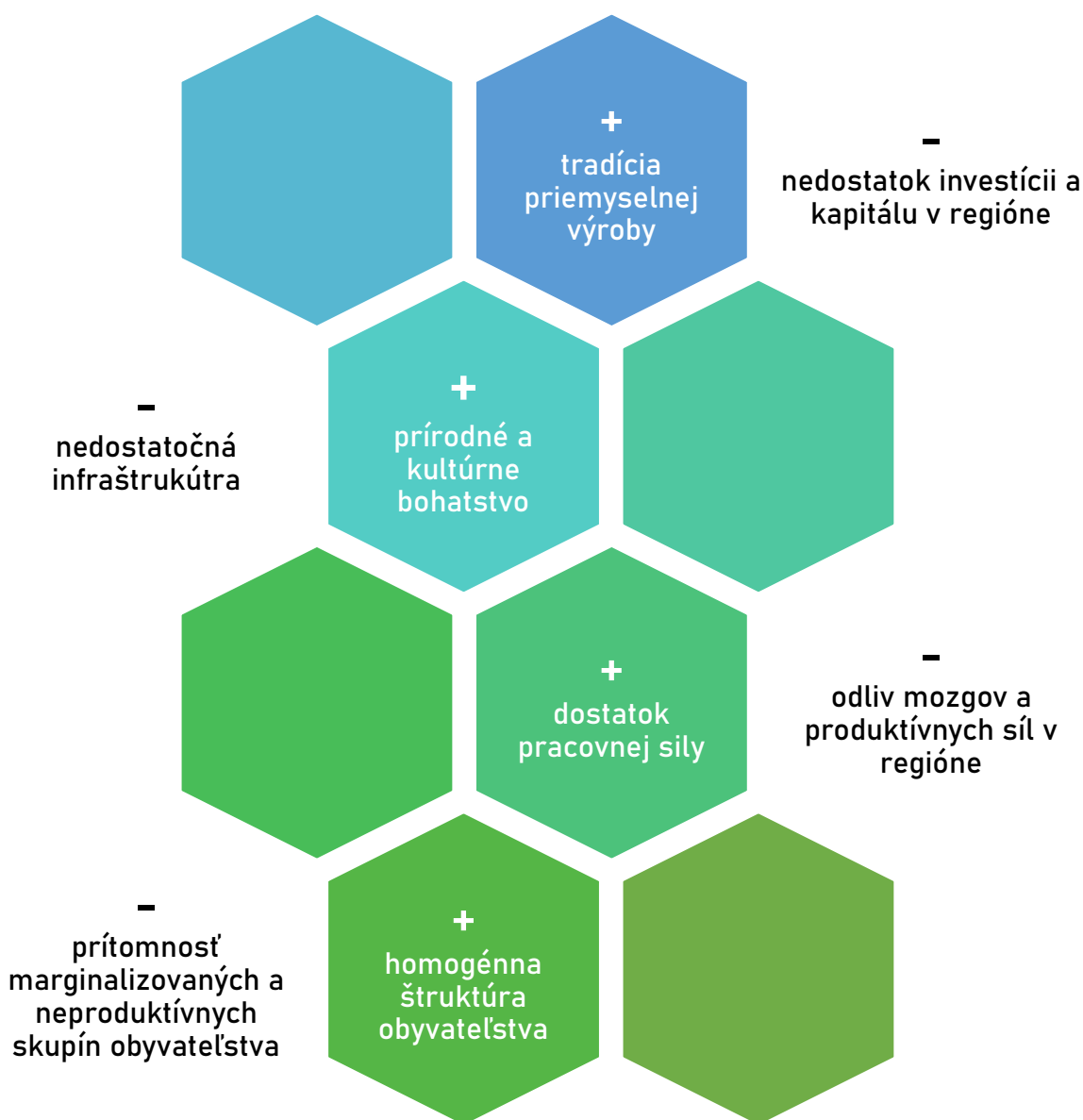
Hrozby (threats)

- odliv mozgov a produktívnych síl v regióne
- nedostatočná infraštruktúra na turistiku
- nedostatočná infraštruktúra na cykloturistiku
- nedostatok investícií
- nedostatok kapitálu v regióne
- absencia podnikateľského sektora v obci

4.2 Hlavné disparity a faktory rozvoja

Zo SWOT analýzy sa na základe najvýznamnejších silných stránok a príležitostí určujú hlavné faktory rozvoja, zo slabých stránok a ohrození naopak vyplývajú kľúčové disparity na skúmanom území. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je nevyhnutné pre zabezpečenie čo najvyššej adresnosti programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja a sú rozhodujúce pri definovaní stratégie a formulovaní programovej štruktúry. Disparity určujú aj možné budúce problémy a naopak silné stránky, ktoré možno uplatniť pri implementácii jednotlivých opatrení a programov v tomto pláne.

5 Strategická časť

5.1 Ciele

Cieľom strategickej časti PHSR obce Nižná Slaná je navrhnuť OPATRENIE, ktoré budú dostatočne konkrétne a zamerané na to, aby bolo možné na ich základe vytvoriť obecné politiky a premietnuť víziu obce do programovej a realizačnej časti. Obec, uvedomujúc si svoje silné aj slabé stránky, tieto strategické ciele formuluje s možnosťou ďalšieho presahu do nového programovacieho obdobia, nakoľko ich realizácia môže byť nákladná a môže sa líšiť.

Ciele sú definované samostatne pre oblasti, ktoré boli v procese spracovania a na základe analytických dát identifikované ako kľúčové pre budúci rozvoj obce. Smerodajná pre obec Nižná Slaná je vízia formulovaná relevantnými aktérmi, ktorá, vo formulovaní do jednej vety, znie nasledovne:

VÍZIA OBCE NIŽNÁ SLANÁ

Chceme, aby obec Nižná Slaná bola prosperujúcou a rozvíjajúcou sa obcou nadväzujúcou na svoju slávnu minulosť, zároveň však vnímajúc a využívajúc moderné trendy a aktuálny dopyt cieľových skupín, aby sa v nej zvýšila kvalita života súčasných obyvateľov, zabránilo sa odchodu mladých ľudí a rodín do iných regiónov a do zahraničia, aby sa Nižná Slaná stala opäť atraktívnou obcou pre život novopristahovaných ľudí so všetkými potrebnými službami pre človeka XXI. storočia a aby dokázala naplno využiť potenciál, ktorý plynie z jej polohy, histórie, demografie, geografie a rozsiahleho historického a kultúrneho dedičstva.

Tento PHSR je základným nástrojom obce, ktorého úlohou je naplnenie formulovanej výzvy, ktorý umožnia dosahovať vytýčené ciele a determinuje spôsob tohto dosahovania. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce samosprávu a miestne iniciatívy. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je taktiež určený aj miestnym obyvateľom a podnikateľom, ktorí by chceli ďalej využívať obecný potenciál a podieľať sa na jej dlhodobom či strednodobom rozvoji.

5.2 Zamestnanosť, hospodárstvo a sociálna ekonomika

V prioritnej osi je definovaných niekoľko parciálnych cieľov, ktorých účelom je zamedzenie ďalšieho rozširovania chudoby do doliny rieky Slanej, poskytnutie komplexného riešenia pre rastúcu nezamestnanosť v obci a zamedzenie generačnej a sociálnej chudobe, ktorá sa vytvára v jednotlivých vrstvách obyvateľstva.

A) Sociálna ekonomika	
Obec Nižná Slaná má ambíciu stať sa zamestnávateľom, aby dokázala zamedziť ďalšiemu šíreniu nezamestnanosti a chudoby a reaktívne intervenovať trh práce v prípade vážnejšieho výkyvu, akým by bol zánik pracovných miest, zatvorenie fabriek na okolí, prepúšťanie či reorganizácia práce v súvislosti s adaptovaním sa na moderné trendy a stratégiu Priemysel 4.0. Pri tejto činnosti sa obec Nižná Slaná opiera o aktuálnu legislatívu a dlhodobé národné a európske stratégie, ktoré majú napomáhať vytváraniu pracovných miest a poskytovať nové možnosti menej vyspelým regiónom a oblastiam, ako aj prispieť k sociálnej a ekonomicko-sociálnej inklúzii vrstiev obyvateľstva. Obec Nižná Slaná hodlá taktiež pomáhať miestnym obyvateľom a malým podnikateľom pri zakladaní ďalších sociálnych podnikov, ktorých vznikom by mohli profitovať miestni občania, vďaka ktorým by sa zlepšila úroveň poskytovaných služieb a reagovalo by sa pomocou nich na potreby miestnych ľudí.	
ciele:	• tvorba pracovných miest • zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva • podpora zamestnanosti

B) Konkurencieschopnosť	
Ambíciou obce Nižná Slaná je vytváranie konkurencieschopného a podnikateľsky atraktívneho prostredia, do ktorého by mohol vstúpiť nový nádejný potenciálny zamestnávateľ. Vytvorenie tohto prostredia je záležitosťou koordinácie s ďalšími časťami tohto PHSR.	
ciele:	• vytvorenie atraktívneho podnikateľského prostredia • vytvorenie podporných služieb zamestnanosti • zamedzenie šíreniu chudoby a sociálneho vylúčenia

C) Hospodárska obnova	
Hospodárska obnova obce je potrebná predovšetkým preto, lebo obec sa nachádza v jednom z najmenej rozvinutých okresov v Slovenskej republike. Na to, aby mohlo dôjsť k hospodárskej obnove obce, obecných podnikov a súkromného sektora pôsobiaceho	

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

v obci, je potrebná rekonštrukcia a obnova mnohých verejných budov, v ktorom naši podnikatelia zázemie. Medzi esenciálne činnosti patrí aj stavba nových priestorov na podnikanie podľa územno-plánovacej dokumentácie a tvorba zázemia pre obyvateľov terajších, mladé rodiny a taktiež pre potenciálnych nových obyvateľov.

ciele:	• výstavba nájomných bytov
---------------	--

5.3 Sociálna sféra

A) Geriatrická starostlivosť

Problémom regiónu Gemer a okresu Rožňava je minimum miest pre starších ľudí potrebujúcich opateru. Existujúce zariadenia pre geriatrickú starostlivosť nemajú dostatočnú kapacitu, čo sa prejavuje najmä dlhými čakacími dobami na voľné miesta v domovoch sociálnych služieb a umiestňovaním dôchodcov v domovoch sociálnych služieb ďaleko od ich rodiska v iných regiónoch a okresoch. V obci Nižná Slaná je pritom niekoľko nevyužívaných priestorov, ktoré by bolo možné využívať ako domovy sociálnych služieb a mohlo by byť k nim vytvorené zázemie. Tieto domovy môže prevádzkovať obec alebo súkromní podnikatelia, je však po nich dopyt a Nižná Slaná má výhodu spádovej oblasti pre celú dolinu rieky Slanej, ako aj pre niektoré obce Štítnickej doliny.

ciele:	• vytvorenie sociálnych zariadení v obci • rozšírenie služieb sociálnej starostlivosti • zavedenie opatrovateľskej služby v obci • rekonštrukcia a vytvorenie priestorov pre zázemie sociálnych služieb
---------------	---

B) Centrá včasnej a sociálnej intervencie

V obci sa nachádza mnoho obyvateľov na pokraji chudoby, v nepriaznivej životnej a sociálnej situácii, bez dlhodobého zamestnania alebo žijúcich v nevyhovujúcich priestoroch a životných podmienkach. V obci sa nachádza taktiež vyšší počet príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít koncentrovaných predovšetkým na ul. Mierová, na ul. Rudná, v rómskej osade cca 1 km od časti Nižná Slaná-Obec a v Kobeliarovskej osade, ktorá čiastočne spadá aj do katastrálneho územia Nižnej Slanej. Pre opätovné začlenenie spomenutých skupín obyvateľstva do spoločnosti vytvoriť centrá včasnej a sociálnej intervencie, ktoré by zabránili ďalšej postupnej marginalizácii a odsúvaniu problémov dotknutých skupín na okraj spoločnosti. Najväčšími ohrození sociálnym vylúčením a najviac trpiaci nepriaznivou situáciou sú maloletí a chorí.

ciele:	• rozšírenie služieb sociálnej a komunitnej starostlivosti • implementácia postupov sociálnej pedagogiky
---------------	--

	• zlepšenie socio-ekonomickej situácie a gramotnosti obyvateľstva • rozšírenie podporných služieb prevádzkovaných obcou • poskytovanie odbornej pomoci potrebným • intervencie pre zlepšenie situácie mladých ľudí • intervencia s dôrazom na zlepšenie postavenia mladých rodín v spoločnosti
--	--

5.4 Technická a komunikačná infraštruktúra

A) Cestná infraštruktúra	
Časť Obec sa rozprestiera na svojom historickom pôdoryse a neboli v nej učené mnohé dôležité investície pre rozvoj infraštruktúry, aby vyhovovala dnešným nárokom a podmienkam. Prístupové cesty sú v časti Obec úzke, mnohokrát chýba bočné upevnenie cesty, odvodňovacie kanály a vybudovaná komunikácia pre peších. Do mnohých ulíc nebolo dlhé roky opravované cestné spojenie, preto si vyžadujú v najbližších rokoch rekonštrukciu. Pri rekonštrukcii komunikácii je potrebné dbať na to, aby cesty boli dostatočne odvodnené a realizovať opravy v časových sledoch, tzn. až po výmene kanalizácie či oprave infraštruktúry uloženéj pod cestným telesom. V časti Nižnoslanská Baňa sa nachádzajú bytové domy a rozprestiera sa na mnohonásobne menšom pôdoryse, než obec. Pri cestnej infraštruktúre s výnimkou cesty I/67 absentujú chodníky. Neexistujú tu parkoviská pre obyvateľov obytných domov, čo spôsobuje, že autá bývajú odstavené na kraji miestnych komunikácií a zužujú tak priestor pre bezpečný prejazd áut – v súčasnosti je väčšina komunikácii plynulo prejazdná pre maximálne jedno auto. Komunikácie je potrebné opraviť a rekonštruovať celistvo, lepšie upevniť ich podložie a bočné okraje (ul Mierová) a vybudovať parkoviská pre rezidentov, a pre návštevníkov. Vybudovanie chodníkov a infraštruktúry pre peších by značne zatriktívnilo možnosti presunu občanov po obci bez ohrozenia cestnou premávkou. Plán obce počíta so zatriktívnením nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy vybudovaním novej bezpečnej infraštruktúry pre cyklistov a zároveň jej napojenie na významné obecné body a turisticky atraktívne miesta. Je potrebné zamerať sa aj na rozvoj verejnej dopravy a vybudovať infraštruktúru aj pre účastníkov, t. j. nové zástavky, zamerať sa na funkčné prestupné uzly a lepšie adresovať riešenie pre ľudí žijúcich v regióne.	
ciele:	• rozširovanie kapacít infraštruktúry • rekonštrukcia a oprava existujúcej infraštruktúry • budovanie novej infraštruktúry podľa územno-plánovacej dokumentácie

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

	• zlepšenie dostupnosti verejnej dopravy pomocou inteligentného riadenia dopravných uzloch a zlepšením zázemia pre cestujúcich • jednať o zvýšení kapacít verejnej dopravy a lepšej dopravnej obslužnosti jednotlivých častí obce • vybudovanie systému rezidenčných parkovísk • vybudovanie záchytných parkovísk • vybudovanie novej pešej infraštruktúry • práca na aktívnom a funkčnom prepojení dvoch obecných častí • vybudovanie infraštruktúry pre rozvoj nemotorovej osobnej prepravy, predovšetkým cyklo dopravy
--	---

B) Kanalizácie a odpadová infraštruktúra

V Nižnej Slanej je potrebné dokončiť kanalizačnú sieť, ktorá je v súčasnosti vybudovaná len čiastočne v časti Nižnoslanská Baňa. V Obci je nutné najprv vytvoriť hlavnú kanalizačnú sieť a potom aj postupne napojiť na ňu jednotlivé rodinné domy, dnes nútené využívať septik a žumpu. Ako efektívne dočasné riešenie problému odkanalizovania obec navrhuje malé čističky odpadových vôd pri rodinných domoch a bytových domov, ktorých výstavbu podporuje. Komplexné riešenie problému zahŕňa vybudovanie obecnej čističky odpadových vôd, ktorej lokalizácia je záležitosťou územno-plánovacej dokumentácie a ktorej existencia je esenciálna nielen pre obec, ale aj mikroregión, z ktorého môžu byť jednotlivé čiastočné kanalizácie v obciach trasované priamo do ČOV.

Okrem vypúšťania splaškov a odpadov do kanalizačného systému sa má obec zamerať taktiež na riešenie odpadovej situácie, aby došlo k efektívnej zberu odpadu, triedeniu zložiek odpadu a ekologickému zhodnocovaniu a zároveň k lepšiemu hospodáreniu s verejnými zdrojmi. Obec si je vedomá nutnosti investovať do veľkokapacitných kontajnerov či kontajnerov na recyklovateľné materiály a sfunkčnenia zberného dvora, čo zamedzí ďalšiemu hromadeniu odpadu či rozšíreniu nových nelegálnych skládok v obci a jej okolí.

ciele:

- dobudovanie kompletného kanalizačného systému
- napojenie rodinných domov na nový kanalizačný systém
- nahradenie zastaralej infraštruktúry, septikov a žump
- výstavba čističky odpadových vôd
- ekologické nakladanie s odpadmi
- hospodárska efektívizácia odpadového hospodárstva
- rozšírenie a sfunkčnenie miest na veľkokapacitný zber odpadu
- spracovanie odpadu
- vytvorenie mikroregionálnej kanalizačnej a odpadovej infraštruktúry

C) Prístup k pitnej vode

Prístup k pitnej vode je jednou z dôležitých súčastí zdravého života. Bez prístupu k pitnej vode však naďalej zostávajú sociálne vylúčené komunity, ktoré sú odkázané na studne a pramene v obci, napriek tomu, že v nich môže dochádzať k znehodnoteniu pitnej vody. Obyvatelia bez prístupu k pitnej vode majú zvýšené zdravotné problémy, množstvo chorôb a nezdravú životosprávu. Prístup k pitnej vode preto musí zostať jednou z priorít obecného rozvoja.

ciele:	• dobudovanie vodovodu aj do vylúčených a vzdialených lokalít • edukácia obyvateľov o efektívnom a ekologickom narábaní s pitnou vodou
---------------	--

5.5 Regionálny rozvoj a cestovný ruch

A) Historické pamiatky

V obci sa nachádza niekoľko významných historických pamiatok, ktorých obnova a zachovanie je dôležitá pre budúce generácie, kultúru, cestovný ruch i estetický vzhľad obce. V obci sa nachádzajú pamiatky regionálneho aj nadregionálneho významu, významný odkaz baníckej minulosti a pozostatky po bohatej banskej činnosti, ktoré musia byť zachovávané. Obec na tieto účely bude žiadať príspevky zo štátnych, európskych a ďalších fondov, nakoľko oprava historických pamiatok musí prebehnúť citlivo a s dôrazom na ich estetickú hodnotu a pôvodný stav.

ciele:	• obnova zapísaných kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa v obci • obnova stavieb a majetku s historickou hodnotou • zachovanie pôvodného rázu obce a rurálnej architektúry • príprava obecných objektov na opätovné využitie, resp. udelenie nového účelu
---------------	--

B) Obnova verejných budov a priestranstiev

Obecné budovy a budovy verejného využitia sú v dnešnej dobe vo veľkej miere v nevyhovujúcom technickom stave, energeticky neefektívne a nerekonštruované tak, aby odpovedali dnešným požiadavkám. Verejné budovy v obci potrebujú zateplovanie, výmenu výplní otvorov, striech, telekomunikačných a elektrických rozvodov, takisto ako aj dostavby potrebných plôch a obnovu interiérov.

Dlhodobu zanedbanú sú aj priestranstvá, ktoré je potreba neustále udržiavať a skrášľovať. Obec si stanovuje cieľ vytvorenia nových oddychových zón, rozšírenie parčíkov, obnovu ihrísk a parčíkov v blízkosti obytných zón a komunikácií.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

<i>ciele:</i>	• obnova verejných budov • skrášľovanie a revitalizácia verejných priestorov • obnova budov s dôrazom na energetickú efektivitu • oprava interiérov verejných budov zodpovedajúca aktuálnym nárokom a požiadavkám • zmena účelu existujúcich stavieb podľa požiadaviek obce a ich obyvateľov • výstavba nových budov či verejných priestranstiev
---------------	--

C) Zážitkový turizmus

Gemerská oblasť je veľmi vd'achná pre prípadných návštevníkov a turistov, preto aj obec Nižná Slaná musí pripraviť pre turistov prechádzajúcich cez obec vhodné a atraktívne služby a podmienky, aby sa v obci zastavili a vedeli tu stráviť dlhší čas, čo by pozitívne vplývalo aj na ekonomickú a hospodársku sféru v obci. Obec disponuje potenciálom prírodným, historickým, kultúrnym, rekreačným. Potenciál je však nutné obohatiť o služby, atrakcie, vybudovať nové zážitkové a turistické centrá, zamerať sa na marketing a propagáciu regiónu a predstaviť tu nové príležitosti pre turistov v spolupráci s miestnymi obyvateľmi, aktivistami a podnikateľmi.

<i>ciele:</i>	• identifikácia potrieb cestovného ruchu a turizmu • sprístupnenie regiónu a jeho sociálno-ekonomického potenciálu širšej verejnosti a návštevníkom • vybudovanie centra cestovného ruchu s dôrazom na atraktivitu a dopyt návštevníkov • aktívna kooperácia aktérov poskytujúcich služby v cestovnom ruchu
---------------	---

5.6 Environmentálne záležitosti

A) Environmentálne záťaž

V Nižnej Slanej zostali po bývalom závode Siderit v obci environmentálne záťaž, pri ktorých hlavným problémom je dopad na životné prostredie v celom okolí spôsobujúci problémy prírode i miestnym obyvateľom. Najvýraznejším problémom je odkalisko obsahujúce kal s výraznou prímiesou ťažkých kovov. Nakoľko odkalisko je otvorené a v suchých dňoch taktiež veľmi prašné, jeho existencia samotná bez riešenia negatívne vplýva na respiračné či iné ochorenia u miestnych obyvateľov, ich zdravie a tiež zdravie flóry a fauny, ktorá žije v jeho blízkosti. Odkalisko je situované v dolinke, v ktorej ho drží oporný múr a je neisté, akú veľkú nálož vydrží a v akom je stave, preto je urýchlené riešenie problému v jednoznačnom obecnom záujme.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Riešenie problému s odkaliskom musí byť diskutované a jednané s relevantnými aktérmi a úradmi v štátnej sfére, ako aj najmä s odbornou verejnosťou a obyvateľmi dotknutého Mikroregiónu Dobšiná. Pri akejkoľvek alternatíve musia byť zvážené všetky riziká a potreby obyvateľov.

ciele:	• príprava alternatív riešenia environmentálnych záťaží • oslovenie všetkých kompetentných a relevantných inštitúcií • príprava časového plánu riešenia environmentálnych záťaží v strednodobom časovom horizonte • získanie finančných prostriedkov na sanáciu či zhodnotenie rizikových záťaží • príprava trvalo udržateľných riešení environmentálnych problémov v dlhodobom časovom horizonte
---------------	---

B) Odpadové hospodárstvo

Problémom v Nižnej Slanej je odpadové hospodárstvo, ktoré zaostáva za štandardmi hospodárenia s odpadmi v iných častiach Slovenskej republiky či v iných obciach. Obec dosahuje malú mieru separácie odpadu a málo zhodnocuje tvorený odpad, čo je dlhodobý problém zvyšujúci aj náklady obyvateľov na vyvážanie a spracovanie odpadu. Cieľom musí byť dosiahnutie lepšej separácie efektivizujúcej hospodárenie a taktiež nájsť spolu s regiónom trvalejšie riešenia a dobudovať centrá spracovania ekologicky rozložiteľného odpadu.

S odpadovým hospodárstvom súvisí aj problém nelegálneho hromadenia odpadu v obci. Cieľom pri efektívnom hospodárstve musí byť aj zamedzenie vzniku čiernych skládok, urobiť dostupnejšími veľkokapacitné kontajnery a sprístupniť zberný dvor aj ďalším odpadom, ktoré nie je momentálne kam ukladať a preto sa často ocitajú na čiernych skládkach.

ciele:	• zvýšenie miery separácie • dobudovanie centier separácie a zhodnocovania odpadu • hospodársky efektívne nástroje na spracovanie odpadu • zamedzenie vzniku prebytočného odpadu • zamedzenie vzniku čiernych skládok • sfunkčnenie a sprístupnenie zberného dvora
---------------	--

C) Ekologický životný štýl

Snaha o ekologický životný štýl prelína niekoľko oblastí, ktoré sa venujú najmä vzdelávaniu a zvyšovaniu povedomia o ekológii medzi jednotlivými obyvateľmi obce a širšími komunitami bez rozdielu. Ide o snahu obce zamedziť neekologickému správaniu,

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

najmä v súvislosti s nakladaním s odpadom a starostlivosťou o prírodu. Obec si je vedomá nových moderných prístupov k trvalo udržateľnému rozvoju doma i vo svete, uvedomuje si svoju jedinečnú polohu v nádhernej prírode Slovenského rudohoria v obklopení národných parkov Slovenský raj a Slovenský kras a tiež mieru znečistenia, ktorá vznikla v doline v dôsledku banskej činnosti a hospodárstvu vzdialenému ekologickým štandardom a požiadavkám.

Obec sa preto snaží o čo najmenší zásah do prírody, hospodárenie s prírodnými zdrojmi na báze udržateľnosti a rozvoja, snaží sa o dôležitú osvetu a edukáciu medzi všetkými vekovými skupinami a sleduje najnovšie trendy vývoja, ktoré sa zameriavajú na zníženie nežiaducich dopadov činnosti človeka na ekosystém a implementuje ich do svojho reálneho fungovania.

ciele:

- edukácia vrstiev obyvateľstva o hospodárení blízkom prírode
- implementácia nových postupov a technológií v hospodárskej činnosti
- minimalizácia zásahu do prírody
- rozvoj osvetových aktivít o environmentálnej výchove
- zveľadenie prírodného dedičstva v obci
- rekonštrukcia a obnova verejných budov

6 Programová časť

Programová časť PHSR obce Nižná Slaná je predmetom ďalšej implementácie viacerých záujmových skupín pôsobiacich v obci a musí byť zosúladená so strategickými dokumentmi vznikajúcimi na vyšších úrovniach štátnej správy.

Programová štruktúra PHSR bude kopírovať štruktúru cieľov obce Nižná Slaná, pričom zámery bližšie rozvedie a určí sledované indikátory pri tvorbe jednotlivých programových cieľov.

6.1 Definícia opatrení v pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Programová časť PHSR určuje opatrenia v rámci jednotlivých priorít, ktoré boli definované v časti 4. Prioritné ciele rozvoja a priraduje im konkrétne ciele, ktoré sú realizáciou opatrenia v rámci programu sledované a ktorých dosahovanie je následne hodnotené.

PRIORITA č. 1: Zamestnanosť, hospodárstvo a sociálna ekonomika	
OPATRENIE	OBLASŤ, CIELE
OPATRENIE č. 1.1: Zakladanie subjektov sociálnej ekonomiky	Hospodárska • vytvorenie pracovných miest • podpora zamestnanosti
OPATRENIE č. 1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy	Hospodárska • vytvorenie pracovných miest • podpora zamestnanosti
OPATRENIE č. 1.3: Vytvorenie partnerstiev s hospodárskymi subjektmi v obci	Hospodárska • podpora zamestnanosti
OPATRENIE č. 1.4: Vytvorenie priemyselných parkov a lokalít pre podnikateľské subjekty	Konkurencieschopnosť • vytvorenie atraktívneho podnikateľského prostredia
OPATRENIE č. 1.5: Zamestnanie kvalifikovanej pracovnej sily pre pomoc sociálne slabším, marginalizovaným rómskym komunitám a ľuďom ohrozeným chudobou	Konkurencieschopnosť • vytvorenie podporných služieb zamestnanosti • zamedzenie šíreniu chudoby a sociálnemu vylúčeniu
OPATRENIE č. 1.6: Dostupné bývanie	Hospodárska obnova • výstavba nájomných bytov

PRIORITA č. 2: Sociálna sféra	
OPATRENIE	OBLASŤ, CIELE
OPATRENIE č. 2.1:	Geriatrická starostlivosť • vytvorenie sociálnych zariadení v obci

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Vznik inštitucionálnych centier sociálnej starostlivosti pre najstarších obyvateľov v obci	rozšírenie služieb sociálnej starostlivosti
OPATRENIE č. 2.2: Podpora deinštitucionalizácie sociálnej starostlivosti	Geriatrická starostlivosť zavedenie opatrovateľskej služby v obci
OPATRENIE č. 2.3: Práca s ľuďmi ohrozenými sociálnym vylúčením a chudobou priamo v teréne	Centrá včasnej a sociálnej intervencie - implementácia postupov sociálnej pedagogiky - intervencie pre zlepšenie situácie mladých ľudí - intervencia s dôrazom na zlepšenie postavenia mladých rodín v spoločnosti
OPATRENIE č. 2.4: Občianske poriadkové služby ako prevencia sociopatologických javov v spoločnosti	Centrá včasnej a sociálnej intervencie - poskytovanie odbornej pomoci - rozšírenie podporných služieb

PRIORITA č. 3: Technická a komunikačná infraštruktúra

OPATRENIE	OBLASŤ, CIELE
OPATRENIE č. 3.1: Oprava a rekonštrukcia a rozšírenie siete miestnych komunikácií	Cestná infraštruktúra - rekonštrukcia a oprava existujúcej infraštruktúry - rozširovanie kapacít infraštruktúry
OPATRENIE č. 3.2: Vybudovanie parkovísk, stojísk a záchytných miest pre osobnú dopravu	Cestná infraštruktúra - budovanie novej infraštruktúry podľa územno-plánovacej dokumentácie - rozširovanie kapacít infraštruktúry
OPATRENIE č. 3.3: Oprava, rekonštrukcia a sprístupnenie uzlov verejnej dopravy (zastávky, stanice)	Cestná infraštruktúra - budovanie novej infraštruktúry podľa územno-plánovacej dokumentácie - aktívne a funkčné prepojenie dvoch obecných častí

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

	• zvýšenie kapacít verejnej osobnej dopravy
OPATRENIE č. 3.4: Vybudovanie cyklochodníkov	Cestná infraštruktúra • rozvoj nemotorovej osobnej prepravy • aktívne a funkčné prepojenie dvoch obecných častí
OPATRENIE č. 3.5: Vybudovanie chodníkov pre peších	Cestná infraštruktúra • rozvoj pešej infraštruktúry • aktívne a funkčné prepojenie dvoch obecných častí
OPATRENIE č. 3.6: Použitie nových zabezpečovacích, preventívnych a bezpečnostných systémov na komunikáciách v obci	Technická infraštruktúra • zvýšenie bezpečnosti v obci
OPATRENIE č. 3.7: Dobudovanie kanalizácie a systému odpadových vôd v obci	Technická a odpadová infraštruktúra • efektívizácia odpadového hospodárstva • ekologické nakladanie s odpadmi
OPATRENIE č. 3.8: Efektívizácia triedeného zberu odpadu v obci	Technická a odpadová infraštruktúra • ekologické nakladanie s odpadmi • efektívizácia odpadového hospodárstva

PRIORITA č. 4: Regionálny rozvoj a cestovný ruch	
OPATRENIE	OBLASŤ, CIELE
OPATRENIE č. 4.1: Zveľadenie a obnova zapísaných kultúrnych pamiatok v obci	Pamiatky • historická a kultúrna obnova obce
OPATRENIE č. 4.2: Obnova verejných plôch obce	Verejné budovy a priestranstvá • revitalizácia obecných priestorov • zachovanie pôvodného rázu obce a rurálnej architektúry
OPATRENIE č. 4.3:	Verejné budovy a priestranstvá • obnova verejných budov

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Zriadenie expozícií ľudovej kultúry, obecných múzeí a kultúrnych ustanovizní	• zachovanie pôvodného rázu obce a rurálnej architektúry • reflexia požiadaviek občanov obce pri využití verejných budov
OPATRENIE č. 4.4: Rozšírenie ponuky služieb návštevníkom a turistom v obci (ubytovanie, stravovanie...)	Zážitkový turizmus • identifikácia potrieb cestovného ruchu a turizmu • využitie socioekonomického potenciálu regiónu Gemer • kooperácia subjektov v cestovnom ruchu
OPATRENIE č. 4.5: Tvorba atrakcií cestovného ruchu a zážitkového turizmu s celoregionálnym a nadregionálnym potenciálom	Zážitkový turizmus • identifikácia potrieb cestovného ruchu a turizmu • kooperácia subjektov v cestovnom ruchu

PRIORITA č. 5: Environmentálna zodpovednosť	
OPATRENIE	OBLASŤ, CIELE
OPATRENIE č. 5.1: Revitalizácia areálu závodu Siderit, jeho príprava na nové využitie a sanácia environmentálnych záťaží banského závodu a okolia	Environmentálne záťaže • príprava alternatív riešenia environmentálnych záťaží • sanácia environmentálnych záťaží • trvalo udržateľné riešenie environmentálnych problémov obce
OPATRENIE č. 5.2: Zamedzenie tvorby nových čiernych skládok v obci	Environmentálne záťaže • sanácia environmentálnych záťaží • zamedzenie vzniku nových environmentálnych záťaží
OPATRENIE č. 5.3: Dobudovanie vodovodnej infraštruktúry	Ekologický životný štýl • dobudovanie vodovodnej siete • edukácia obyvateľov o hospodárení blízkom prírode • hospodárne nakladanie s vodou
OPATRENIE č. 5.4:	Ekologický životný štýl

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Vodozádržné opatrenia v obci na obecných budovách a infraštruktúre	• edukácia obyvateľov o hospodárení blízkom prírode • implementácia nových šetrných postupov, technológií a hospodárenia • hospodárne nakladanie s vodou
OPATRENIE č. 5.5: Dokončenie plynifikácie obce	Ekologický životný štýl • ekologická infraštruktúra • implementácia nových šetrných postupov, technológií a hospodárenia
OPATRENIE č. 5.6: Inštalácia zariadení obnoviteľných zdrojov energie	Ekologický životný štýl • ekologická infraštruktúra • implementácia nových šetrných postupov, technológií a hospodárenia
OPATRENIE č. 5.7: Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov	Hospodárska obnova • obnova verejných budov

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

6.2 Určenie hlavných merateľných ukazovateľov pre definované opatrenia

PHSR určuje aj niektoré hlavné merateľné ukazovatele pre definované opatrenia, ktoré sa implementáciou cieľov a opatrení pomocou realizačných a programových schém snaží naplňovať. Tento výber ukazovateľov nie je taxatívny a je možné ho v budúcnosti pozmeňovať a rozširovať aj o ďalšie, doplnujúce merateľné ukazovatele. V tabuľkách v tejto podkapitole sa nachádzajú merateľné ukazovatele, ktoré tento PHSR sleduje a taktiež hodnotu, ktorú sa snaží ku koncu programovacieho obdobia v roku 2027 dosiahnuť.

PRIORITA č. 1: Zamestnanosť, hospodárstvo a sociálna ekonomika					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 1.1: Zakladanie subjektov sociálnej ekonomiky	Počet založených subjektov	výsledok	počet	0	2
	Počet ľudí zamestnaných v subjektoch sociálnej ekonomiky	výsledok	počet	0	30
	Zníženie nezamestnanosti v obci	dopad	percento	0 %	30 %
OPATRENIE č. 1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy	Počet ľudí zamestnaných v subjektoch sociálnej ekonomiky	výsledok	počet	0	30
	Zníženie nezamestnanosti v obci	dopad	percento	0 %	30 %
OPATRENIE č. 1.3:	Počet novozaložených súkromných podnikateľských subjektov	výstup	počet	0	2

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 1: Zamestnanosť, hospodárstvo a sociálna ekonomika					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
Vytvorenie partnerstiev s hospodárskymi subjektmi v obci	Formalizovaný vznik spolupráce medzi samosprávou a hospodárskymi subjektmi	dopad	počet	0	3
OPATRENIE č. 1.4: Vytvorenie priemyselných parkov a lokalít pre podnikateľské subjekty	Vytvorené priemyselné parky	výsledok	počet	0	2
	Subjekty využívajúce priestory v priemyselnom parku	dopad	počet	0	5
	Počet ľudí zamestnaných v priemyselnom parku	dopad	počet	0	100
OPATRENIE č. 1.5: Zamestnanie kvalifikovanej pracovnej sily pre pomoc sociálne slabším, MRK a ľuďom ohrozeným chudobou	Vytvorenie komunitného centra	výstup	počet	0	1
	Terénni sociálni pracovníci	výstup	počet	0	10
	Služby pre bezpečné a rozvinuté komunity	výsledok	počet	0	6
OPATRENIE č. 1.6 Dostupné bývanie	Počet nových nájomných bytov	výsledok	počet	0	16
	Počet občanov s pobytom v nájomných bytoch obce	dopad	počet	0	40

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 2: Sociálna sféra					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 2.1: Vznik inštitucionálnych centier sociálnej starostlivosti pre najstarších obyvateľov v obci	Počet založených centier	výsledok	počet	0	2
	Počet ľudí využívajúcich centrá sociálnej starostlivosti pre najstarších občanov v obci	výsledok	počet	0	100
	Počet zrekonštruovaných zázemí pre centrá starostlivosti	výsledok	počet	0	3
	Zamestnanie ľudí sociálnej oblasti	dopad	počet	0	20
OPATRENIE č. 2.2: Podpora deinštitucionalizácie sociálnej starostlivosti	Počet opatrovateľov pôsobiacich mimo inštitúcií sociálnej starostlivosti	výstup	počet	0	15
	Počet ľudí využívajúcich deinštitucionalizovanú sociálnu starostlivosť	výsledok	počet	0	30
OPATRENIE č. 2.3: Práca s ľuďmi ohrozenými sociálnym vylúčením a chudobou priamo v teréne	Vytvorenie komunitného centra	výstup	počet	0	1
	Terénni sociálni pracovníci	výstup	počet	0	10
	Služby pre bezpečné a rozvinuté komunity	výsledok	počet	0	6
OPATRENIE č. 2.4:	Vytvorenie kapacít pre prevenciu sociopatologických javov v spoločnosti	výsledok	počet	0	10

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 2: Sociálna sféra

OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
Prevenencia sociopatologických javov v spoločnosti	Zníženie počtu sociopatologických prejavov v obci	dopad	percentá	0	30 %

PRIORITA č. 3: Technická a komunikačná infraštruktúra

OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 3.1: Oprava a rekonštrukcia siete miestnych komunikácií	Dĺžka zrekonštruovaných komunikácií	výsledok	km	5 km	20 km
	Výmera zrekonštruovaných komunikácií	výsledok	m ²		
	Počet obyvateľov, ktorí pravidelne využívajú zrekonštruované komunikácie	dopad	počet	350	1 200
	Počet objektov a stavieb, ku ktorým sa vytvorí zlepšený prístup	dopad	počet	0	10
OPATRENIE č. 3.2: Vybudovanie parkovísk, stojísk a záchytných miest pre osobnú dopravu	Výmera parkovacích plôch	výsledok	m ²	200	1 200
	Počet parkovacích stojísk	výsledok	počet	25	150
	Počet obyvateľov využívajúcich parkoviskové stojiská	dopad	počet	60	400

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 3: Technická a komunikačná infraštruktúra					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 3.3: Oprava, rekonštrukcia a sprístupnenie uzlov verejnej dopravy (zastávky, stanice)	Počet zastávok verejnej dopravy so zlepšenou prístupnosťou pre obyvateľov (vyvýšené nástupisko, samostatný ostrovček, bezbariérový prístup)	výsledok	počet	1	6
	Počet zastávok s prístreškom alebo prekrytím a miestom na sedenie	výsledok	počet	4	6
	Počet funkčných prepravných uzlov osobnej dopravy	výsledok	počet	0	2
	Počet obnovených staníc osobnej železničnej prepravy (v prípade opätovného zavedenia osobnej železničnej prepravy)	výsledok	počet	0	2
OPATRENIE č. 3.4: Vybudovanie cyklistickej a cykloturistickej infraštruktúry	Celková dĺžka cyklotrás v obci	výsledok	km	5 km	15 km
	Celková dĺžka cyklotrás so samostatnou infraštruktúrou pre cyklistickú dopravu	výsledok	km	0 km	10 km
	Zvýšenie kapacity nemotorovej osobnej prepravy	dopad	%	0	40
OPATRENIE č. 3.5:	Dĺžka chodníkov pre peších v obci	výsledok	m	3 km	8 km

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 3: Technická a komunikačná infraštruktúra					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
Vybudovanie chodníkov pre peších	Počet obyvateľov s možnosťou využívania prístupu k všetkým službám obecnej vybavenosti po peších komunikáciách	dopad	počet	400	1 200
OPATRENIE č. 3.6: Použitie nových zabezpečovacích, preventívnych a bezpečnostných systémov na komunikáciách v obci	Nové dopravné bezpečnostné prvky v obci	výsledok	počet	5	10
	Rozšírenie kamerového systému v obci	výsledok	počet	10	22
	Zníženie podielu dopravných priestupkov v obci	dopad	percento	0 %	-20 %
	Počet objasnených drobných priestupkov či trestných činov za pomoci systému obecného kamerového monitoringu	dopad	percento	10 %	35 %
OPATRENIE č. 3.7: Dobudovanie kanalizácie v obci	Počet novovzniknúcich čističiek odpadových vôd pre kanalizačné systémy	výsledok	počet	0	2
	Počet domov a bytov napojených na kanalizačný systém v obci	dopad	percento	0	75 %
	Dĺžka kanalizačného systému v obci	výsledok	m	0	3 500
OPATRENIE č. 3.8:	Zvýšenie podielu separovaného zberu v obci	dopad	percento	18 %	70 %

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 3: Technická a komunikačná infraštruktúra

OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
Efektívizácia triedeného zberu odpadov v obci	Navýšenie počtu kontajnerov na recyklovaný a separovaný zber	výsledok	počet	24	70

PRIORITA č. 4: Regionálny rozvoj a cestovný ruch

OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 4.1: Zveľadenie a obnova zapísaných kultúrnych pamiatok v obci	Počet kultúrnych pamiatok v obci	výsledok	počet	2	4
	Počet zrekonštruovaných kultúrnych pamiatok v obci	výsledok	počet	0	2
OPATRENIE č. 4.2: Obnova verejných plôch obce	Centrálne zóny v obci Nižná Slaná	výsledok	počet	1	2
	Parkové plochy a plochy rekreácie pre verejnosť v obci Nižná Slaná	výsledok	počet	1	6
	Obnova a rekonštrukcia plôch v intraviláne pre estetizáciu verejného priestoru	výsledok	m ²	0	5 000 m ²

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 4: Regionálny rozvoj a cestovný ruch					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 4.3: Zriadenie expozícií ľudovej kultúry, obecných múzeí a kultúrnych ustanovizní	Prevádzkované obecné alebo súkromné múzeá a expozície ľudovej kultúry pre návštevníkov obce	výsledok	počet	1	4
	Zvýšenie počtu návštevníkov kultúrnych ustanovizní v obci za rok	dopad	počet	150	2 000
OPATRENIE č. 4.4: Rozšírenie ponuky služieb návštevníkom a turistom v obci (ubytovanie, stravovanie...)	Lôžka pre ubytovacie kapacity v obci v pravidelnej prevádzke využívané pre návštevníkov obce	výsledok	počet	0	25
	Stravovacie zariadenia v obci	výsledok	počet	0	1
	Zvýšený počet prenocovaní turistov v obci za 1 mesiac	dopad	počet	0	50
OPATRENIE č. 4.5: Tvorba atrakcií cestovného ruchu a zážitkového turizmu s celoregionálnym a nadregionálnym potenciálom	Počet interaktívnych a nových atrakcií pre cestovný ruch	výsledok	m	3 km	8 km
	Zvýšenie počtu návštevníkov obce s cieľom navštívenia atrakcií a zariadení cestovného ruchu	dopad	počet	500	5 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 5: Environmentálna zodpovednosť					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 5.1: Revitalizácia areálu závodu Siderit, jeho príprava na nové využitie a sanácia environmentálnych záťaží banského závodu a okolia	Budovy bývalého závodu Siderit, a. s. pripravené na rekonštrukciu a na opätovné využitie	výsledok	počet	0	7
	Pokračovanie v procese sanácie environmentálnych záťaží	výstup	percento	10 %	70 %
OPATRENIE č. 5.2: Zamedzenie tvorby nových čiernych skládok v obci	Posilnenie monitoringu pomocou kamier a fotopascí na miestach vzniku čiernych skládok	výstup	počet	6	20
	Zníženie doby na odpratanie a efektívne riešenie čiernej skládky v obci	dopad	čas	1 rok	2 mesiace
	Environmentálna výchova obyvateľstva pomocou proaktívnych školení a informačných stretnutí či aktivít ročne	výstup	čas	0	24 hodín
OPATRENIE č. 5.3: Dobudovanie vodovodnej infraštruktúry	Dobudovanie líniových vodovodných stavieb a výdajných miest pre pitnú vodu	výsledok	m	0 m	5 000 m
	Podiel ľudí s prístupom k pitnej vode v obci	dopad	percento	75 %	100 %

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

PRIORITA č. 5: Environmentálna zodpovednosť					
OPATRENIE	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	TYP UKAZOVATEĽA	MERNÁ JEDNOTKA	STAV	
				2021	2027
OPATRENIE č. 5.4: Vodozadržné opatrenia v obci na obecných budovách a infraštruktúre	Realizované záchytné a odberné miesta pre dažďovú a úžitkovú vodu na stavbách v obci	výsledok	počet stavieb	0	50
	Realizované záchytné a odberné miesta pre dažďovú a úžitkovú vodu na komunikáciách pre automobily a peších v obci	výsledok	m	1 000 m	10 000 m
OPATRENIE č. 5.5: Dokončenie plynifikácie obce	Počet rodinných a bytových domov napojených na plynovod	výsledok	počet	220	420
	Dĺžka nových plynových potrubí a rozvodov	výsledok	m	0 m	2 000 m
OPATRENIE č. 5.6: Inštalácia zariadení obnoviteľných zdrojov energie	Inštalovaný počet zariadení obnoviteľných zdrojov energie	výsledok	počet	1	50
	Podiel obnoviteľných zdrojov energie na celej spotrebe obce	dopad	percento	2 %	25 %
OPATRENIE č. 5.7: Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov	Počet obnovených verejných budov	výsledok	počet	0	15
	Počet budov energetickej triedy A1 alebo A0	výsledok	počet	0	7
	Zníženie energetickej náročnosti verejných budov v kWh	dopad	percento	0 %	-50 %

7 Realizačná časť

Realizačná časť PHSR obce Nižná Slaná je predmetom ďalšej implementácie viacerých záujmových skupín pôsobiacich v obci a musí byť zosúladená so strategickými dokumentmi vznikajúcimi na vyšších úrovniach štátnej správy.

Pre realizačnú časť platia záväzné usmernenia a požiadavky zverejnené inštitúciami, ktoré sú vyhlasovateľmi výziev a spracovateľmi žiadostí o nenávratné finančné príspevky, čo má byť jedným z hlavných zdrojov financovania oprávnených a relevantných aktivít. Realizačná časť sa riadi platnými predpismi a zákonmi platnými na území obce, Košického samosprávneho kraja, Slovenskej republiky a nariadeniami Európskej únie.

Realizačná časť pozostáva z jednotlivých projektových zámerov, ktoré boli pripravené obcou Nižná Slaná, jej záujmovými skupinami a obyvateľmi. Opäť, realizačná časť neurčuje nemenný a definitívny počet projektových zámerov, ten môže byť časom menený, dopĺňaný a revidovaný. V súčasnosti obec identifikuje mnoho základných potrieb a zámerov, ktorých napĺňanie má byť predmetom práce obce do ďalších rokov.

Projektové zábery, ktoré obec definuje a vytyčuje v tejto časti sú súborom, na ktorý sa obec pomocou svojej správy, svojich organizácií a spolupracujúcimi hospodárskymi subjektmi pripravuje v čase vzniku PHSR. Ich vyhodnotenie a vyhodnotenie úspešnosti implementácie týchto zámerov do práce bude predmetom plánu hospodárskeho rozvoja v roku 2027 pri vzniku nového plánu na ďalšie programovacie obdobie.

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.1 Projektový zámer: Založenie subjektov sociálnej ekonomiky

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Založenie subjektu Obecný podnik Nižná Slaná, s. r. o., r. s. p.
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	1.1: Zakladanie subjektov sociálnej ekonomiky 1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy 1.3: Vytvorenie partnerstiev s hospodárskymi subjektmi v obci
Približné časové rozmedzie:	2021 - 2022
Stav pre realizáciu:	Najväčším zamestnávateľom bola v obci samotná samospráva Obec Nižná Slaná.
Cieľ projektu:	Vytvorenie nových pracovných miest pre zvýšenie zamestnanosti v regióne
Výstupy:	sociálny podnik
Užívatelia:	samosprávy, právnické osoby a fyzické osoby z okresu Rožňava
Forma realizácie:	založenie a vytvorenie podnikateľskej činnosti

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Založenie podniku	Obec Nižná Slaná	6 mesiacov
Výstavba zázemia	Obec Nižná Slaná	6 mesiacov
Podnikateľská činnosť	Obecný podnik Nižná Slaná, s. r. o., r. s. p.	do 2027

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
založenie podniku	0	0	0	5 000	0	5 000
vybudovanie zázemia	0	230 000	0	40 000	0	270 000
chod podniku	0	15 000	0	0	15 000	30 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.2 Projektový zámer: Priemyselný park v obci Nižná Slaná

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Vytvorenie priemyselného parku v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy 1.3: Vytvorenie partnerstiev s hospodárskymi subjektmi v obci 1.4: Vytvorenie priemyselných parkov a lokalít pre podnikateľské subjekty
Približné časové rozmedzie:	2024 – 2027
Stav pre realizáciu:	V obci sa nachádza množstvo nevyužitých plôch bývalých priemyselných areálov, tzv. brownfieldov, ktoré však nie sú vhodné na opätovné použitie.
Cieľ projektu:	Vytvorenie nových pracovných miest pre súkromných podnikateľov pre zvýšenie zamestnanosti v regióne
Výstupy:	priemyselný park
Užívatelia:	právnické osoby a fyzické osoby
Forma realizácie:	založenie a vytvorenie podnikateľskej činnosti

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vysporiadanie pozemkov	Obec Nižná Slaná	12 mesiacov
Uchádzanie sa o NFP	Obec Nižná Slaná	6 mesiacov
Stavba priemyselného parku	Obec Nižná Slaná / SR	12 mesiacov
Stabilizácia podnikateľských subjektov v parku	súkromné subjekty	od ukončenia po 2027

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
vysporiadanie pozemkov	0	0	0	10 000	0	10 000
stavba priemyselného parku	425 000	50 000	0	25 000	100 000	600 000
využitie priestorov súkromnými podnikateľmi	42 500	5 000	0	0	127 500	175 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.3 Projektový zámer: Komunitné centrum

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Stabilizácia komunitného centra v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy 1.5: Zamestnanie kvalifikovanej pracovnej sily pre pomoc sociálne slabším, MRK a ľuďom ohrozeným chudobou
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2027
Stav pre realizáciu:	V obci sa nenachádzajú nijaké služby, ktoré by sa presne, kvalifikovane a odborne venovali práci so sociálne slabšími a vylúčenými komunitami.
Cieľ projektu:	Vytvorenie nových pracovných miest, redukcia chudoby, zvýšenie počtu služieb pre región a jeho obyvateľov.
Výstupy:	vznik komunitného centra
Užívatelia:	fyzické osoby, obyvatelia obce Nižná Slaná a mikroregiónu Dobšiná
Forma realizácie:	dlhodobá prevádzka komunitného centra

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Úprava priestorov pre komunitné centrum	Obec Nižná Slaná	1 mesiac
Prijímanie nových pracovníkov	Obec Nižná Slaná	3 mesiacov
Spustenie činnosti	Obec Nižná Slaná	5 rokov

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
úprava priestorov pre komunitné centrum	0	0	0	1 000	0	1 000
viacročná prevádzka komunitného centra	0	0	108 000	12 000	0	120 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.4 Projektový zámer: Terénna sociálna práca

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Fungovanie terénnej sociálnej práce v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy 1.5: Zamestnanie kvalifikovanej pracovnej sily pre pomoc sociálne slabším, MRK a ľuďom ohrozeným chudobou
Približné časové rozmedzie:	2023 - 2027
Stav pre realizáciu:	V obci absentujú terénne služby, ktoré by riešili každodenné potreby občanov, ľudí príslušných k MRK a ďalších nižšie kvalifikovaných a marginalizovaných skupín.
Cieľ projektu:	Redukcia chudoby, vzdelávanie, prevencia sociopatologických javov, zvýšenie počtu služieb pre región a jeho obyvateľov.
Výstupy:	etablovanie terénnych sociálnych pracovníkov
Užívatelia:	fyzické osoby, obyvatelia obce Nižná Slaná a mikroregiónu Dobšiná
Forma realizácie:	aktívne riešenie problémov ľudí v teréne

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Prijímanie nových pracovníkov	Obec Nižná Slaná	3 mesiace
Činnosť TSP	Obec Nižná Slaná	5 rokov

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
viacročná prevádzka komunitného centra	0	108 000	0	12 000	0	120 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.5 Projektový zámer: Miestne poriadkové služby

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Miestne poriadkové služby v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	1.2: Posilnenie zamestnanosti v rámci samosprávy 1.5: Zamestnanie kvalifikovanej pracovnej sily pre pomoc sociálne slabším, MRK a ľuďom ohrozeným chudobou
Približné časové rozmedzie:	2023 - 2027
Stav pre realizáciu:	V obci absentujú terénne služby, ktoré by riešili každodenné potreby občanov, ľudí príslušných k MRK a ďalších nižšie kvalifikovaných a marginalizovaných skupín.
Cieľ projektu:	Redukcia chudoby, vzdelávanie, prevencia sociopatologických javov, zvýšenie počtu služieb pre región a jeho obyvateľov.
Výstupy:	etablovanie terénnych sociálnych pracovníkov
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná a mikroregiónu Dobšiná
Forma realizácie:	aktívne riešenie problémov ľudí v teréne

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vytvorenie MOPS	Obec Nižná Slaná	3 mesiace
Pravidelná činnosť	Obec Nižná Slaná	2 rokoy

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
viacročná prevádzka TSP	81 600	9 600	0	4 800	0	96 000

7.6 Projektový zámer: Nájomné bytové jednotky

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	16 bytových jednotiek
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	1.6: Dostupné bývanie
Približné časové rozmedzie:	2021 - 2022
Stav pre realizáciu:	V obci sa nenachádza dostatok dostupných bytových jednotiek moderného štandardu pre mladých ľudí a mladé rodiny, ktoré nevlastnia vlastnú nehnuteľnosť.
Cieľ projektu:	Zvýšenie počtu nájomných bytových jednotiek pre dostupné bývanie mladých rodín.
Výstupy:	výstavba nájomných bytových jednotiek
Užívatelia:	mladé rodiny, iniciálne bývanie
Forma realizácie:	výstavba nájomného bytového domu

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vytvorenie projektovej dokumentácie	Obec Nižná Slaná	1 rok
Výstavba nájomných bytov	Obec Nižná Slaná	1 rok
Kolaudácia	Obec Nižná Slaná	2 mesiace
Pridelenie bytových jednotiek záujemcom	Obec Nižná Slaná	3 mesiace

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	0	0	15 000	0	15 000
výstavba nájomných bytov	0	1 000 000 (úver)	0	100 000	0	1 100 000
Príjem	Príjmy do verejných zdrojov (v EUR)				Príjmy do súkromných zdrojov	Príjmy spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
nájom	0	0	0	100 000	0	100 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.7 Projektový zámer: Domov dôchodcov

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	2.1: Vznik inštitucionálnych centier sociálnej starostlivosti pre najstarších obyvateľov v obci
Približné časové rozmedzie:	2023 - 2024
Stav pre realizáciu:	V okrese Rožňava sú preplnené domovy sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov, preto starší obyvatelia musia hľadať možnosti aj mimo okresu a sú umiestňovaní do zariadení ďaleko od domova.
Cieľ projektu:	Vytvorenie zariadenia pre seniorov
Výstupy:	zariadenie pre seniorov
Užívatelia:	geriatrickí občania obce a mikroregiónu
Forma realizácie:	rekonštrukcia a vybavenie existujúcich budov v obci

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
vyhotovenie projektovej dokumentácie	Obec Nižná Slaná + súkromný podnikateľ	6 mesiacov
rekonštrukcia a zariadenie potrebným vybavením	Obec Nižná Slaná + súkromný podnikateľ	1 rok
schválenie poskytovania sociálnej služby	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	2 mesiace
funkčnosť zariadenia pre seniorov	Obec Nižná Slaná + súkromný podnikateľ	do 2027

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
vyhotovenie projekt. dokumentácie	0	0	0	5 000	5 000	10 000
rekonštrukcia a zariadenie	850 000	100 000		50 000	50 000	1 050 000
zamestnanci		100 000		50 000	50 000	200 000
Príjem	Príjmy do verejných zdrojov (v EUR)					

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

	EÚ	SR	VÚC	obec	Príjmy do súkromných zdrojov	Príjmy spolu
pobyt v zariadení sociálnych služieb	0	0	0	100 000	100 000	200 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.8 Projektový zámer: Denný stacionár

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Denný stacionár v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	2.1 Vznik inštitucionálnych centier sociálnej starostlivosti pre najstarších obyvateľov v obci 2.2 Podpora deinštitucionalizácie sociálnej starostlivosti
Približné časové rozmedzie:	2024 – 2027
Stav pre realizáciu:	V obci chýba stála opatrovateľská služba a služba, ktorá poskytne starším obyvateľom obce potrebnú oporu a podporu.
Cieľ projektu:	Prevádzka denného stacionára, zlepšenie sociálnej starostlivosti pre najstarších obyvateľov v obci, zázemie pre starších, ktorí nie sú odkázaní na inštitucionálnu starostlivosť
Výstupy:	denný stacionár
Užívatelia:	geriatrickí obyvatelia obce Nižná Slaná a okolia
Forma realizácie:	prebudovanie verejnej budovy na zázemie pre denný stacionár

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vybudovanie zázemia	Obec Nižná Slaná	6 mesiace
Prijatie sociálnych pracovníkov	Obec Nižná Slaná	1 mesiac

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
zázemie	85 000	10 000	0	5 000	0	100 000
prevádzka	0	40 000		20 000		60 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.9 Projektový zámer: Opatrovateľská služba

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Opatrovateľská služba v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	2.2 Podpora deinštitucionalizácie sociálnej starostlivosti
Približné časové rozmedzie:	2024 - 2027
Stav pre realizáciu:	V obci chýba stála opatrovateľská služba a služba, ktorá poskytne starším obyvateľom obce potrebnú oporu a podporu.
Cieľ projektu:	Zabezpečiť stálu opatrovateľskú pomoc pre klientov, ktorí nemajú záujem o inštitucionálnu starostlivosť
Výstupy:	opatrovateľská služba
Užívatelia:	obyvatelia Nižnej slanej odkázaní na opatrovateľskú pomoc
Forma realizácie:	prebudovanie verejnej budovy na zázemie pre denný stacionár

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
vytvorenie opatrovateľskej služby	Obec Nižná Slaná	2 mesiace

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
prevádzka	0	40 000		20 000		60 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.10 Projektový zámer: Rekonštrukcia miestnych komunikácií

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.1 Oprava a rekonštrukcia siete miestnych komunikácií 3.2 Vybudovanie parkovísk, stojísk a záchytných miest pre osobnú dopravu
Približné časové rozmedzie:	2021 - 2025
Stav pre realizáciu:	Obec mala množstvo miestnych komunikácií v zlom stave, ktorý si vyžadoval väčšiu údržbu a väčšie investície do opráv.
Cieľ projektu:	rekonštrukcia ciest, vyhotovenie objektov cestnej infraštruktúry
Výstupy:	rekonštruované cesty, parkoviská, stojiská
Užívatelia:	obyvatelia, návštevníci, turisti
Forma realizácie:	založenie a vytvorenie podnikateľskej činnosti

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
vyhotovenie projektových dokumentácií	Obec Nižná Slaná	2 roky
vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami	Obec Nižná Slaná	2 roky
rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci	Obec Nižná Slaná	3 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
založenie podniku	0	0	0	5 000	0	5 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.11 Projektový zámer: Rekonštrukcia zastávok v obci

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia zastávok v obci
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.3 Oprava, rekonštrukcia a sprístupnenie uzlov verejnej dopravy
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2023
Stav pre realizáciu:	Obec má zastaralé zástavky z plechu bez potrebného mobiliáru, lavičiek a vybavenia.
Cieľ projektu:	Cieľom je zrekonštruovať uzly verejnej dopravy, zlepšiť ich prístupnosť pre občanov so zníženou pohyblivosťou, skvalitniť infraštruktúru a pripraviť ich na integrovaný dopravný systém
Výstupy:	rekonštrukcia 6 zastávok v obci
Užívatelia:	používatelia verejnej dopravy
Forma realizácie:	rekonštrukcia zastávok a ich zázemia

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vyhotovenie projektovej dokumentácie	Obec Nižná Slaná	1 mesiac
Rekonštrukcia zastávok	Obec Nižná Slaná	1 mesiac

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia			0	3 000	0	3 000
rekonštrukcia zastávok	34 000	4 000	0	2 000	0	40 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.12 Projektový zámer: Vybudovanie cyklotrasy na osi Gočovo – Nižnoslanská Baňa – Nižná Slaná – Henckovce

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Vybudovanie cyklotrasy na osi Gočovo – Nižnoslanská Baňa – Nižná Slaná – Henckovce
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.4 Vybudovanie cyklistickej a cykloturistickej infraštruktúry 3.5 Vybudovanie chodníkov pre peších
Približné časové rozmedzie:	2022 – 2025
Stav pre realizáciu:	V obci sa nachádzajú cyklotrasy, ktoré vedú len po frekventovanej ceste I. triedy, resp. smerom na Kobeliarovo cestou III. triedy a nemajú vytvorenú vlastnú infraštruktúru.
Cieľ projektu:	Zvýšenie kapacity a atraktivity osobnej nemotorovej dopravy a zlepšenie infraštruktúry pre cyklistov a chodcov
Výstupy:	minimálne 5 km cyklotrás
Užívatelia:	cyklisti, cykloturisti, chodci, rekreanti
Forma realizácie:	vybudovanie cyklotrás s chodníkom

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vyhotovenie projektovej dokumentácie	Obec Nižná Slaná	1 mesiac
I. etapa (Nižná Slaná – Nižnoslanská Baňa)	Obec Nižná Slaná	1 rok
II. etapa (Gočovo – Nižnoslanská Baňa)	Obec Nižná Slaná Obec Gočovo	1 rok
III. etapa (Nižná Slaná – Henckovce)	Obec Nižná Slaná Obec Henckovce	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	0	0	3 000	0	3 000
cyklotrasy	850 000	100 000	0	50 000	0	1 000 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.13 Projektový zámer: Dobudovanie chodníkov pre peších v obci

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Dobudovanie chodníkov pre peších v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.5 Vybudovanie chodníkov pre peších
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2025
Stav pre realizáciu:	V obci sa pri niektorých frekventovaných komunikáciách nenachádzajú chodníky pre chodcov a peších, najmä vôbec medzi obecnými časťami.
Cieľ projektu:	Zlepšenie infraštruktúry pre chodcov a funkčné prepojenie obecných častí chodníkmi
Výstupy:	2000 m chodníka alebo viac
Užívatelia:	chodci, rekreatanti, turisti, návštevníci
Forma realizácie:	vybudovanie chodníkov pri komunikáciách a samostatne

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vysporiadanie pozemkov pod chodníkmi	Obec Nižná Slaná	1 rok
Vyhotovenie projektovej dokumentácie	Obec Nižná Slaná	1 rok
dokončenie chodníkov Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa	Obec Nižná Slaná Obec Gočovo	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	0	0	3 000	0	3 000
cyklotrasy	850 000	100 000	0	50 000	0	1 000 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.14 Projektový zámer: Kamerový systém v obci

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rozšírenie kamerového systému monitoringu obce
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.6 Použitie nových zabezpečovacích preventívnych a bezpečnostných systémov na komunikáciách v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2023
Stav pre realizáciu:	V obci sa nachádza čiastočný kamerový systém v rozsahu 7 kamier v obci a 3 kamery v časti Nižnoslanská Baňa
Cieľ projektu:	Zlepšenie pokrytia obce kamerovým systémom a prostriedkami monitoringu.
Výstupy:	Rozšírenie kamerového systému v obci Nižná Slaná
Užívatelia:	Obec Nižná Slaná, Policajný zbor SR
Forma realizácie:	inštalácia nových kamier a rozšírenie kamerového systému

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Inštalácia kamier v obci	Obec Nižná Slaná	3 mesiace
Prepojenie kamier so systémom monitoringu	Obec Nižná Slaná	1 mesiac

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
kamerový systém	0	0	0	10 000	0	10 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.15 Projektový zámer: Bezpečnostné prvky na komunikáciách v obci

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Inštalácia vodorovných a zvislých bezpečnostných prvkov na komunikácie v obci
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.6 Použitie nových zabezpečovacích preventívnych a bezpečnostných systémov na komunikáciách v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 – 2024
Stav pre realizáciu:	V obci sa nachádza málo bezpečnostných a sprievodných prvkov na komunikáciách, ktoré majú upozorniť vodičov na zvýšenie pozornosti a zlepšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov.
Cieľ projektu:	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách v obci
Výstupy:	Osadenie spomaľovačov, svetlených znamení, radarov, odrazových zrkadiel a reflexných prvkov podľa potrieb obce
Užívatelia:	chodci, cyklisti, motoristi
Forma realizácie:	vytvorenie nového dopravného projektu a jeho implementácia

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vyhotovenie nového dopravného projektu	Obec Nižná Slaná	2 mesiace
Inštalácia nových bezpečnostných prvkov	Obec Nižná Slaná, Policajný zbor SR, Košický samosprávny kraj, Správa ciest SR	2 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	1 000	0	1 000	0	2 000
bezpečnostné prvky	0	3 000	3 000	3 000	0	9 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.16 Projektový zámer: Dobudovanie kanalizácie v obci Nižná Slaná

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Dobudovanie kanalizačnej siete v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.7 Dobudovanie kanalizácie v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2025
Stav pre realizáciu:	V obci Nižná Slaná je vytvorená iba čiastočná kanalizačná sieť v miestnej časti Nižnoslanská Baňa bez ČOV.
Cieľ projektu:	Rozšírenie kanalizačnej siete na celú obec a napojenie obyvateľov rodinných a bytových domov na sieť.
Výstupy:	Rozšírenie kanalizačnej siete a výstavba čističiek odpadových vôd
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná
Forma realizácie:	výstavba a projekcia kanalizácie aj čističiek odpadových vôd za dodržania ekologických postupov

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Projektová dokumentácia	Obec Nižná Slaná	1 rok
Vybavenie potrebných stavebných povolení a vyjadrení	Obec Nižná Slaná, stavebný úrad	1 rok
Výstavba kanalizácie a ČOV	Obec Nižná Slaná	2 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	27 200	3 200	0	1 600	0	32 000
výstavba kanalizácie a ČOV	3 150 000	350 000	0	3 000	0	3 500 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.17 Projektový zámer: Rozšírenie možností separovaného zberu a zlepšenie odpadového hospodárstva v obci Nižná Slaná

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Zefektívnenie odpadového hospodárstva v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	3.8 Efektívizácia triedeného zberu odpadov v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2025
Stav pre realizáciu:	V obci sa nenachádza dostatok kapacít na to, aby občania mali možnosť separovať všetky zložky odpadu efektívne a dostupne.
Cieľ projektu:	Zvýšenie environmentálnej efektivity odpadového hospodárstva a zvýšenie podielu separovaného odpadu v obci
Výstupy:	Zlepšená infraštruktúra odpadového hospodárstva
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná
Forma realizácie:	rozmiestnenie adicónálnej kontajnerovej siete, výstavba kontajnerových stojísk a sfunkčnenie zberného dvora

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Nové kontajnery a nové stojiská	Obec Nižná Slaná	1 rok
Spustenie plnej prevádzky zberného dvora	Obec Nižná Slaná	od 2023 na stále

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
nové kontajnery a nové stojiská	8 500	1 000	0	500	0	10 000
plná prevádzka zberného dvora na viac druhov odpadu			0	30 000	0	30 000
Príjem	Príjmy do verejných zdrojov (v EUR)				Príjmy do súkromných zdrojov	Príjmy spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
príjmy z prevádzky zberného dvora	0	0	0	100 000	0	100 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.18 Projektový zámer: Rekonštrukcia huty Etelka a jej okolia

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia huty Etelka a okolia banského závodu
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.1 Zveľadenie a obnova zapísaných kultúrnych pamiatok v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2027
Stav pre realizáciu:	V obci Nižná Slaná sa nachádza významná historická a kultúrna pamiatka huta Etelka, je však v zúboženom stave a dlhodobo nekonštruovaná.
Cieľ projektu:	Zveľadenie obce, jej pamiatok a zachovanie pamiatok pre budúce generácie.
Výstupy:	Zrekonštruovaná kultúrna pamiatka aj s blízkym okolím pripravené na využitie.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci, turisti, múzeá
Forma realizácie:	citlivá rekonštrukcia a obnova do pôvodného stavu čo najvernejšia historickému originálu

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Projektová dokumentácia	Obec Nižná Slaná, Barborka, n. o., ELGEO Banská	2 roky
Vybavenie potrebných stavebných povolení a vyjadrení	Obec Nižná Slaná, stavebný úrad	2 roky
Oprava huty Etelka	Obec Nižná Slaná, Barborka, n. o., ELGEO-Banská	4 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	27 200	3 200	0	1 600	0	32 000
oprava huty Etelka, elektrárne a príslušenstiev objektov	3 150 000	350 000	0	3 000	0	3 500 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.19 Projektový zámer: Zveľadenie miestneho evanjelického kostola

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Zveľadenie evanjelického kostola v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.1 Zveľadenie a obnova zapísaných kultúrnych pamiatok v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2026
Stav pre realizáciu:	V obci Nižná Slaná sa nachádza významný evanjelický ranogotický kostol, na ktorom je ale potrebné opraviť fasádu, izolovať ho od zeme kvôli vlhkosti a nasvietiť.
Cieľ projektu:	Zveľadenie obce, jej pamiatok a zachovanie pamiatok pre budúce generácie.
Výstupy:	Kostol pripravený aj do ďalších rokov na užívanie veriacimi.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci, turisti
Forma realizácie:	citlivá rekonštrukcia a obnova, nasvietenie reflektormi

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Projektová dokumentácia	Obec Nižná Slaná, ECAV Nižná Slaná - Kobeliarovo	6 mesiacov
Oprava kultúrnych pamiatok	Obec Nižná Slaná, ECAV Nižná Slaná - Kobeliarovo	2 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	0	0	2 000	3 000	5 000
oprava kultúrnych pamiatok	170 000	20 000	0	1 000	9 000	200 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.20 Projektový zámer: Park pre Nižnoslanskú Baňu

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Park pre Nižnoslanskú Baňu
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.2 Obnova verejných plôch obce
Približné časové rozmedzie:	2021 – 2022
Stav pre realizáciu:	V Nižnoslanskej Bani sa nenachádza žiadna plocha, ktorá môže byť použitá ako parčík alebo zóna na prechádzky, pri ceste však existuje voľná zelená plocha bez účelu.
Cieľ projektu:	Vytvorenie miesta na prechádzky, stretávanie.
Výstupy:	Park v Nižnoslanskej Bani.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci, turisti, cyklisti
Forma realizácie:	vyhotovenie cestičiek, chodníkov, osadenie lavičiek, smetných košov a zarovnanie pozemku

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vyhotovenie parku	Obec Nižná Slaná	1 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
vyhotovenie parku	0	0	4 500	500	0	5 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.21 Projektový zámer: Multifunkčné ihrisko v Nižnoslanskej Bani

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Multifunkčné ihrisko v obci Nižná Slaná, miestnej časti Nižnoslanská Baňa
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.2 Obnova verejných plôch obce
Približné časové rozmedzie:	2023 - 2024
Stav pre realizáciu:	V Nižnoslanskej Bani sa nenachádza žiadna plocha, ktorá by bola využiteľná ako športovisko či plocha na rekreáciu.
Cieľ projektu:	Vytvorenie miesta prešport pre mládež a deti z miestnej časti Nižnoslanská Baňa.
Výstupy:	Vyhotovenie multifunkčného ihriska
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, športovci, mládež, deti
Forma realizácie:	vyhotovenie plochy multifunkčného ihriska na miestach bývalého futbalového ihriska v obci

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vyhotovenie multifunkčného ihriska	Obec Nižná Slaná	1 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
vyhotovenie multifunkčného ihriska	90 000	0	0	10 000	0	100 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.22 Projektový zámer: Múzeum ľudovej kultúry

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Vytvorenia múzea ľudovej kultúry v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.3 Zriadenie expozícií ľudovej kultúry, obecných múzeí a kultúrnych ustanovizní
Približné časové rozmedzie:	2023 – 2025
Stav pre realizáciu:	V Nižnoslanskej Bani sa na rozdiel od kmeňovej obce Nižná Slaná nenachádza centrálna oddychová zóna.
Cieľ projektu:	Vytvorenie miesta na prechádzky, stretávanie, oddych.
Výstupy:	Vybudovanie centrálnej oddychovej zóny.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci, turisti, cyklisti
Forma realizácie:	vyhotovenie cestičiek, chodníkov, osadenie lavičiek, smetných košov a zarovnanie pozemku

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
Vyhotovenie parku	Obec Nižná Slaná	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
vyhotovenie centrálnej oddychovej zóny	0	30 000	0	13 500	0	43 500

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.23 Projektový zámer: Zveľadenie plôch verejnej zelene

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Zveľadenie plôch verejnej zelene
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.2 Obnova verejných plôch obce
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2025
Stav pre realizáciu:	V obci aj v územnom pláne sú vyznačené plochy verejnej zelene, ktoré plánuje obec zveľadiť, nasadiť na nich okrasnú zeleň alebo iné okrasné prvky.
Cieľ projektu:	Estetizácia verejného priestoru.
Výstupy:	Zveľadenie zelených plôch, ktoré sú v obci alebo v jej blízkosti.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci
Forma realizácie:	výsadba kvetov, zelene

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zveľadenie plôch verejnej zelene	Obec Nižná Slaná	2 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
výsadba kvetov a pravidelná údržba	0	0	0	3 000	0	3 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.24 Projektový zámer: Rekonštrukcia a exponovanie banícko-mineralogickej expozície v obci Nižná Slaná

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia a exponovanie banícko-mineralogickej expozície v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.3 Tvorba atrakcií cestovného ruchu a zážitkového turizmu s celoregionálnym a nadregionálnym potenciálom
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2027
Stav pre realizáciu:	Banícko-mineralogická expozícia sa nachádza v budove býv. ľudovej školy, ktorá je značne zanedbaná a potrebuje rekonštrukciu.
Cieľ projektu:	Exponovanie a zveľadenie banícko-mineralogickej expozície.
Výstupy:	Rekonštruovaná budova ľudovej školy aj s dôstojným interiérom, resp. presun expozície k hute Etelka.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci, turisti, školy
Forma realizácie:	rekonštrukcia interiéru a exteriéru

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
rekonštrukcia objektu	Obec Nižná Slaná	1 rok
presun objektu	Obec Nižná Slaná	po obnove historického areálu huty

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
rekonštrukcia objektu ľudovej školy	212 500	25 000	0	12 500	0	250 000
presun expozície do areálu starej huty	0	0	5 000	5 000	0	10 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.25 Projektový zámer: Zveľadenie turistickej chaty Poliačky a jej okolia

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Revitalizácia a rekonštrukcia turistickej chaty Poliačky a jej priľahlého okolia
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.3 Tvorba atrakcií cestovného ruchu a zážitkového turizmu s celoregionálnym a nadregionálnym potenciálom 4.4 Rozšírenie ponuky služieb návštevníkom a turistom v obci (ubytovanie, stravovanie)
Približné časové rozmedzie:	2024 – 2026
Stav pre realizáciu:	Chata Poliačky je v zlom technickom stave, potrebuje nutne údržbu a jej okolie nie je udržiavané.
Cieľ projektu:	Vytvorenie ubytovacích kapacít najmä pre rodiny s deťmi a návštevníkov obce s prívetivým okolím v lone prírody.
Výstupy:	Rekonštrukcia a prestavba chaty Poliačky
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, návštevníci, turisti, ubytovaní hostia
Forma realizácie:	rekonštrukcia chaty, úprava okolia, vytvorenie malej vodnej stavby, výsadba zelene, spevnenie prístupových komunikácií

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
rekonštrukcia Chaty Poliačky	Obec Nižná Slaná	1 rok
interiérové vybavenie a zariadenie	Obec Nižná Slaná	3 mesiace
úprava okolia	Obec Nižná Slaná	6 mesiacov
oprava prístupovej cesty	Obec Nižná Slaná	3 mesiace

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
rekonštrukcia objektu	127 500	15 000	0	7 500	0	150 000
vybavenie interiéru	0	0	10 000	20 000	0	30 000
oprava prístupovej cesty	51 000	6 000	0	3 000	0	60 000
úprava okolia	42 500	5 000	0	2 500	0	50 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

Príjem	Príjmy do verejných zdrojov (v EUR)				Príjmy do súkromných zdrojov	Príjmy spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
príjmy z prevádzky ubytovacích kapacít za rok	0	0	0	10 000	0	10 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.26 Projektový zámer: Vývarovňa a reštaurácia v obci Nižná Slaná

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Zriadenie vývarovne a reštaurácie v obci Nižná Slaná
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	4.4 Rozšírenie ponuky služieb návštevníkom a turistom v obci
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2024
Stav pre realizáciu:	V obci nie je pre domácich obyvateľov ani pre turistov a návštevníkov možnosť stravovania v reštauračnom zariadení.
Cieľ projektu:	Poskytnutie možnosti stravovania pre občanov aj pre návštevníkov.
Výstupy:	Zriadenie vývarovne s postupným rozšírením na reštauračné služby
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, starší ľudia, návštevníci, turisti
Forma realizácie:	zriadenie vývarovne v existujúcich objektoch, poskytovanie služby rozvozu dôchodcom, rozšírenie služby na reštauráciu

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zriadenie vývarovne	Banícka kuchyňa, s. r. o.	7 mesiacov
zriadenie reštaurácie	Banícka kuchyňa, s. r. o.	3 mesiace

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
vybavenie a zriadenie vývarovne	0	125 000	0	0	25 000	150 000
vybavenie a zriadenie reštaurácie	0	50 000	0	0	20 000	70 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.27 Projektový zámer: Obnova častí bývalého závodu Siderit pre opätovné použitie

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Obnova častí bývalého závodu Siderit pre opätovné použitie
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.1: Revitalizácia závodu Siderit, jeho príprava na nové využitie a sanácia environmentálnych záťaží banského závodu a okolia
Približné časové rozmedzie:	2022 – 2027
Stav pre realizáciu:	Mohutný areál závodu Siderit vie byť opätovne použiteľný, pokiaľ
Cieľ projektu:	Revitalizácia brownfieldu a opätovná príprava na hospodárske a podnikateľské využitie.
Výstupy:	Obnova a rekonštrukcia areálu, zamestnanie pracovníkov, hospodárska obnova regiónu
Užívatelia:	hospodárske subjekty investujúce v obci, obyvatelia Mikroregiónu Dobšiná
Forma realizácie:	rekonštrukcia, hospodárska obnova, investičné zámery

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
rekonštrukcia častí areálu	súkromné hospodárske subjekty, Obec Nižná Slaná	4 roky
hospodárske investície	súkromné hospodárske subjekty	3 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
rekonštrukcia častí areálu	0	200 000	0	50 000	1 250 000	1 500 000
hospodárske investície	0	50 000	0	0	1 000 000	1 000 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.28 Projektový zámer: Sanácia environmentálnych záťaží

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Sanácia environmentálnej záťaže „banský závod a okolie“
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.1: Revitalizácia závodu Siderit, jeho príprava na nové využitie a sanácia environmentálnych záťaží banského závodu a okolia
Približné časové rozmedzie:	2022- 2035
Stav pre realizáciu:	Súbor „Banský závod a okolie“ bol identifikovaný ako environmentálna záťaž a je potrebné začať s jeho sanáciou.
Cieľ projektu:	Zdravšie prostredie, efektívne riešenie environmentálnych záťaží.
Výstupy:	Zdravšie životné prostredie, odstránenie nežiaducich vplyvov.
Užívatelia:	všetci obyvatelia gemerského regiónu
Forma realizácie:	odborná sanácia a spracovanie odpadu po bývalých baniach a hutách

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
environmentálna štúdia realizovateľnosti	Ministerstvo životného prostredia SR	3 roky
projektová dokumentácia a realizačný projekt	Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo hospodárstva SR	4 roky
sanácia environmentálnej záťaže	Ministerstvo životného prostredia SR, hospodárske subjekty	5 rokov
monitoring a vyhodnotenie	Štátny geologický ústav, MŽP SR	10 rokov

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
prípravný proces	900 000	100 000	0	0	0	1 000 000
realizačný proces	4 500 000	500 000	0	0	0	5 000 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.29 Projektový zámer: Vodovod v obci

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Dobudovanie vodovodnej siete obce Nižná Slaná a miestnej časti Nižnoslanská Baňa
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.3 Dobudovanie vodovodnej infraštruktúry v obci Nižná Slaná
Približné časové rozmedzie:	2022- 2025
Stav pre realizáciu:	Niektoré časti obce, resp. bytové domy, predovšetkým tie s výskytom rómskych komunít nemajú do dnešného dňa dobudovanú vodovodnú sieť a nie sú napojené na vodovod.
Cieľ projektu:	Rozšírenie a zlepšenie prístupu obyvateľov k pitnej vode..
Výstupy:	Rozšírenie vodovodnej siete, nové vodovodné prípojky, stavba výdajníkov na vodu, edukácia.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, marginalizované rómske komunity
Forma realizácie:	dostavba vodovodnej siete

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
realizácia projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie	Obec Nižná Slaná	9 mesiacov
výstavba vodovodu	Obec Nižná Slaná	3 roky

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	0	0	10 000	0	10 000
realizačný proces	340 000	40 000	0	20 000	0	400 000

7.30 Projektový zámer: Inštalácia zariadení pre realizáciu vodozádržných opatrení

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Inštalácia zariadení pre realizáciu a implementáciu vodozádržných opatrení
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.4: Vodozádržné opatrenia v obci na obecných budovách a infraštruktúre
Približné časové rozmedzie:	2022- 2027
Stav pre realizáciu:	V obci nie sú realizované nijaké vodozádržné opatrenia a objekty okrem odvodnenia ulíc.
Cieľ projektu:	Zadržiavanie vody v krajine.
Výstupy:	Zdravšie životné prostredie a udržanie vody v krajine.
Užívatelia:	obyvatelia a ekosystém
Forma realizácie:	inštalácia zariadení na strechách, na verejných priestranstvách a vytvorenie vodnej záchytnej siete

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
inštalácia vodozádržných prvkov na bytoch, domoch a verejných priestranstvách	obyvatelia obce Nižná Slaná, Obec Nižná Slaná	priebežne

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
inštalácie na domy	510 000	60 000	0	5 000	25 000	600 000
inštalácie na verejné priestranstvá	85 000	10 000	0	5 000	0	5 000 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.31 Projektový zámer: Plynofikácia miestnej časti Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Plynofikácia miestnej časti Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa
Garant projektu:	Slovenský plynárenský priemysel (SPP)
Kontaktná osoba garanta:	výkonný riaditeľ
Dotknuté opatrenia:	5.5: Dokončenie plynofikácie obce
Približné časové rozmedzie:	2024 - 2025
Stav pre realizáciu:	Miestna časť obce Nižná slaná-Nižnoslanská Baňa nie je plynofikovaná, a to aj napriek tomu, že v jej tesnej blízkosti vedie plynovod.
Cieľ projektu:	Plynofikácia obce.
Výstupy:	Napojenie bytových a rodinných domov na plynárenské siete.
Užívatelia:	obyvatelia miestnej časti Nižnoslanská Baňa a hospodárske subjekty v miestnej časti
Forma realizácie:	dobudovanie siete plynovodov cez obec a vytvorenie prípojok

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
projektová dokumentácia a stavebné povolenie	SPP a Obec Nižná Slaná	1 rok
realizácia plynofikácie	SPP	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
projektová dokumentácia	0	0	0	0	15 000	15 000
plynofikácia obce	0	0	0	0	450 000	450 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.32 Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy ľudovej školy

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia budovy ľudovej školy
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.6: Inštalácia zariadení obnoviteľných zdrojov energie 5.7: Zvýšenie energetickej účinnosti verejných budov
Približné časové rozmedzie:	2022
Stav pre realizáciu:	Budova ľudovej školy je dlhoročne v schátranom stave a žiada si rekonštrukciu, aby mohla slúžiť účelu ako verejná multifunkčná budova.
Cieľ projektu:	Zvýšenie energetickej účinnosti verejnej budovy a rekonštrukcia verejnej budovy.
Výstupy:	Komplexná rekonštrukcia budovy, premiestnenie budovy pošty do nových priestorov, rekonštrukcia priestorov služieb.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, zariadenia služieb
Forma realizácie:	komplexná rekonštrukcia

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zníženie energetickej náročnosti budovy	Obec Nižná Slaná	1 rok
rekonštrukcia interiéru	Obec Nižná Slaná	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
zníženie energetickej náročnosti budovy	170 000	20 000	0	10 000	0	200 000
rekonštrukcia interiéru	0	0	0	10 000	10 000	20 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.33 Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.6: Inštalácia zariadení obnoviteľných zdrojov energie 5.7: Zvýšenie energetickej účinnosti verejných budov
Približné časové rozmedzie:	2022 – 2023
Stav pre realizáciu:	Požiarňa zbrojnica je multifunkčnou budovou, ktorá obsahuje okrem samotnej zbrojnice garáž, kotolňu, sociálne zariadenia, kancelárie, obecnú knižnicu a pobočku pošty.
Cieľ projektu:	Zvýšenie energetickej účinnosti verejnej budov a rekonštrukcia interiéru.
Výstupy:	Komplexná rekonštrukcia budovy, zveľadenie priestorov a príprava na nové a rozšírené využitie.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, zariadenia služieb, pošta
Forma realizácie:	komplexná rekonštrukcia

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zníženie energetickej náročnosti budovy	Obec Nižná Slaná	1 rok
rekonštrukcia interiéru	Obec Nižná Slaná	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
zníženie energetickej náročnosti budovy	127 500	15 000	0	7 500	0	150 000
rekonštrukcia interiéru	0	0	0	10 000	5 000	15 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.34 Projektový zámer: Rekonštrukcia domu smútku v obci

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia domu smútku v obci
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.7: Zvýšenie energetickej účinnosti verejných budov
Približné časové rozmedzie:	2022
Stav pre realizáciu:	Budova domu smútku je bez zásahu od roku svojho postavenia, je však potrebné v nej zmeniť systém vykurovania, zvýšiť efektivitu jej využitia.
Cieľ projektu:	Zvýšenie energetickej účinnosti verejnej budovy a rekonštrukcia verejnej budovy.
Výstupy:	Komplexná rekonštrukcia budovy, zvýšenie komfortu návštevníkov.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná
Forma realizácie:	komplexná rekonštrukcia

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zníženie energetickej náročnosti budovy	Obec Nižná Slaná	1 rok
rekonštrukcia interiéru	Obec Nižná Slaná	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
zníženie energetickej náročnosti budovy	110 500	13 000	0	6 500	0	130 000
rekonštrukcia interiéru	0	0	0	10 000	10 000	20 000

7.35 Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy materskej školy

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia budovy materskej školy
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.7: Zvýšenie energetickej účinnosti verejných budov
Približné časové rozmedzie:	2022 - 2023
Stav pre realizáciu:	Budova materskej školy nie je zateplená a nemá efektívny zdroj energie, čo spôsobuje veľké straty na energiách.
Cieľ projektu:	Zvýšenie energetickej účinnosti budovy materskej školy pre efektívne hospodárenie s energiou.
Výstupy:	Zateplenie budovy a výmena zdroja tepla, prípadne inštalácia zariadení pre obnoviteľné zdroje energie.
Užívatelia:	obyvatelia obce Nižná Slaná, zariadenia služieb
Forma realizácie:	opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zníženie energetickej náročnosti budovy	Obec Nižná Slaná	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
zníženie energetickej náročnosti budovy	170 000	20 000	0	10 000	0	200 000

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

7.36 Projektový zámer: Rekonštrukcia budovy bývalej kolkárne v miestnej časti Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Názov projektu:	Rekonštrukcia budovy bývalej kolkárne v miestnej časti Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa
Garant projektu:	Obec Nižná Slaná
Kontaktná osoba garanta:	Tibor Jerga, starosta obce
Dotknuté opatrenia:	5.7: Zvýšenie energetickej účinnosti verejných budov
Približné časové rozmedzie:	2024
Stav pre realizáciu:	Budova kolkárne v časti Nižnoslanská Baňa
Cieľ projektu:	Zvýšenie energetickej účinnosti verejnej budovy a rekonštrukcia časti obecnej budovy využívanéj pre obecné účely a potreby samosprávy.
Výstupy:	Zateplenie budovy, zmena zdroja tepla a rekonštrukcia časti budovy, ktorá nie je v prenájme na hospodárske účely.
Užívatelia:	obyvatelia časti obce Nižná Slaná-Nižnoslanská Baňa
Forma realizácie:	opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti a čiastočná rekonštrukcia objektu

REALIZÁCIA PROJEKTU		
Fáza projektu	Riešiteľ:	Doba trvania:
zníženie energetickej náročnosti budovy	Obec Nižná Slaná	1 rok
rekonštrukcia interiéru	Obec Nižná Slaná	1 rok

FINANCOVANIE PROJEKTU						
Výdavok	Náklady z verejných zdrojov (v EUR)				Náklady zo súkromných zdrojov	Náklady spolu
	EÚ	SR	VÚC	obec		
zníženie energetickej náročnosti budovy	127 500	15 000	0	7 500	0	150 000
rekonštrukcia interiéru	0	0	0	10 000	0	10 000

8 Finančná časť

Pre účely realizácie aktivít plynúcich z tohto Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce musí obec zabezpečiť potrebné finančné zdroje na realizáciu jednotlivých projektových zámerov zadefinovaných v tomto dokumente. Pri príprave projektových zámerov nebolo možné stanoviť presnú výšku financií potrebných na jednotlivé plnenie stanovených investícií, nakoľko je ovplyvnená časom, infláciou, dostupnosťou materiálov na trhu, finančnou situáciou obce aj rozsahom realizácie projektového zámeru, čo je problematické vyčíslieť v sedemročnom horizonte, preto sú ceny stanovené len orientačne a uspôsobené na rok 2021. Pri detailnom vypracovaní projektových dokumentácií a realizačných zámerov bude určená presná výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých projektov a bude závislá od možnosti reálneho čerpania nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, možností rozpočtu obce, vstupu investorov do obce a iných okolností.

Pre realizáciu projektových zámerov vyplynuvších z tohto Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je nutné zabezpečiť jeho funkčné plnenie a implementáciu dostupnými zdrojmi. Funkčný model, ktorý pomáha strategicky formovať a rozvíjať obce musí dbať predovšetkým na:

- dôraz na pochopenie cieľov a oboznámenie osôb zodpovedných za implementáciu s cieľmi;
- organizačné rozvrhnutie, systematizáciu a organizáciu práce pri napĺňaní cieľov;
- hierarchické usporiadanie cieľov a ich prioritizácia v rámci organizačných štruktúr,
- efektívne projektové riadenie s využitím organizačného zázemia obce a externých štruktúr;
- periodické vyhodnocovanie procesov;
- permanentný monitoring procesov;
- analyzovaním spôsobov dosahovania cieľov a ich efektivizáciou;
- inovatívnym a kreatívnym myslením pri implementácii cieľov;
- rozvíjaním partnerstiev a zodpovednosťou voči verejnosti.

8.1 Analýza možného finančného krytia výdavkov uvedených v PHSR

Obec Nižná Slaná plánuje zabezpečiť financie na realizáciu jednotlivých projektových zámerov z nasledovných zdrojov:

- a. štrukturálne fondy z Európskej únie;

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

- b. štrukturálne fondy a dotácie poskytované Slovenskou republikou a ňou zriadenými a kompetentnými inštitúciami;
- c. dotácie a granty poskytované právnickými osobami a podnikateľskými subjektmi realizujúce podporné činnosti v samosprávach;
- d. zisk z podnikateľskej činnosti obce a obecných inštitúcií, ako aj obecných podnikov s vlastným hospodárením;
- e. vlastné zdroje Obce Nižná Slaná.

Pre úspešné získanie finančných prostriedkov sa bude obec uchádzať o relevantné fondy, uchádzať sa o Žiadosti o nenávratný finančný príspevok pre dosiahnutie svojich dlhodobých cieľov. Vlastné zdroje obce majú byť primárne využité na účely, ktoré nie sú v tomto pláne obsiahnuté, no napriek tomu budú posúdené ako potrebné, alebo na účely, na ktoré sa nepodarilo obci Nižná Slaná zohnať dotácie a granty.

Výčíslenie jednotlivých položiek je zahrnuté pri projektoch. Sumy, ktoré sú v ňom uvedené, reflektujú potreby v roku 2021 a nezohľadňujú infláciu, zdražovanie, zmeny v cenách a zmeny v technológiách, preto ich možno brať iba veľmi orientačne. Odchýlky od jednotlivých finančných čiastok sú preto možné pri implementácii jednotlivých programových položiek.

Zodpovednou za vypracovanie, schvaľovanie, realizáciu a vyhodnocovanie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je v zmysle Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja práve obec. Zámerom implementácie PHSR obce je realizácia jednotlivých akčných plánov obce, dosiahnutie strategického cieľa a tým naplnenie zadaného vízie.

Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR obce Nižná Slaná predpokladá navýšenie finančných a administratívnych kapacít na úrovni samosprávy oproti tým, ktoré v obci fungujú dnes a zlepšenie odbornej a kvalifikačnej stránky pracovníkov pre zabezpečenie stáleho možného rozvoja v určených smeroch. Práve odbornosťou a dostatočným počtom administratívnych kapacít na úrovni samosprávy je možné dosahovať strategické ciele so zabezpečením kontinuity rozvoja aj napriek zmenám vo vedení obcí alebo výkyvom na politickej situácii ako obecnej, tak pri subjektoch a jednotkách nadriadených obci, ako sú samosprávne kraje, centrálna vláda Slovenskej republiky či orgány Európskej únie.

Dosiahnutie požadovaných cieľov je možné na základe nasledujúcich prvkov:

- orientáciou na dosahovanie cieľov v spolupráci s územnými a správnymi aktérmi;
- systematickým plánovaním rozvoja;
- nasledovaním cieľov vytýčených v tomto PHSR
- efektívnou administráciou, riadením a projektovým manažmentom;
- zabezpečením kontinuálneho monitoringu vývoja projektov;
- adaptabilným reagovaním na zmeny a nové skutočnosti;
- rozvojom inovačného myslenia;

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

- rozvojom partnerstiev so sociálno-ekonomickou sférou v regióne
- implementovaním a reflektovaním záujmov a požiadaviek verejnosti
- zdokonaľovaním sa pri riadení projektov a ich zlepšovaním v čase;
- nadviazaním spolupráce s inými orgánmi verejnej správy a v prípade čerpania pomoci EÚ aj so sprostredkovateľskými orgánmi a orgánmi na úrovni EÚ.

9 Vyhodnocovanie, monitorovanie a modifikácia Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Slaná

9.1 Vyhodnocovanie plnenia PHSR

Plnenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce by malo byť vyhodnocované pravidelne, aby sa overilo, či sú stanovené ciele a stratégie dosahované. Nasledujúce kroky by mohli byť zahrnuté do procesu vyhodnocovania:

1. **Zhromažďovanie dát:** Zbieranie údajov o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Údaje by mali byť získané zo správ, monitorovacích a vyhodnocovacích nástrojov, ale aj z prieskumu verejnej mienky a spätnej väzby od obyvateľov a zainteresovaných strán.
2. **Analýza výsledkov:** Analyzovať údaje, ktoré boli zhromaždené v prvom kroku, aby sa zistilo, či sa Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vykonáva podľa plánu a či sa dosiahli stanovené ciele. V tejto fáze sa môžu identifikovať aj slabé miesta a oblasti, ktoré by sa mohli zlepšiť.
3. **Vypracovanie odporúčaní:** Na základe analýzy výsledkov by sa mali vypracovať odporúčania na zlepšenie plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Tieto odporúčania by mali byť založené na identifikovaných slabých miestach a zameriavať sa na dosiahnutie stanovených cieľov a plánov.
4. **Implementácia opatrení:** Vykonanie opatrení na zlepšenie plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Tieto opatrenia by mali byť v súlade s odporúčaniami, ktoré boli vypracované v predchádzajúcej fáze.
5. **Monitorovanie a hodnotenie:** Monitorovanie a hodnotenie účinnosti implementovaných opatrení. Ak sa vyskytnú ďalšie problémy, mali by sa vypracovať nové odporúčania a opatrenia na ich vyriešenie.

Celkový proces vyhodnocovania by mal byť pravidelný a zahrnúť spätnú väzbu od zainteresovaných strán a obyvateľov obce. Tým sa zabezpečí, že Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude úspešne realizovaný a bude slúžiť na prospech celej komunity.

9.2 Spôsob monitorovania PHSR

Monitorovanie realizácie PHSR obce bude uskutočňovať obec Nižná Slaná prostredníctvom svojich zamestnancov a interných kapacít, ktorí budú pravidelne, minimálne raz ročne pripravovať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením PHSR. Stanovisko k plneniu PHSR môže vydávať

OBEC NIŽNÁ SLANÁ

Námestie SNP 54/5, 049 23 Nižná Slaná

obecné zastupiteľstvo obce Nižná Slaná, ktoré bude brať na vedomie aj pravidelné a priebežné monitorovacie správy o plnení PHSR. S obsahom PHSR sa môže oboznamovať prostredníctvom webového sídla obce Nižná Slaná oboznamovať každý v priebehu času a taktiež môže každý dokument pripomienkovať, pokiaľ nadobudne pocit, že dokument už nie je aktuálny a nedosahuje potrebné ciele a potrebné efekty v súvislosti s jeho cieľmi.

10 Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Slaná bol spracovaný na základe zadania schváleného obecným zastupiteľstvom a na základe potreby obce Nižná Slaná vypracovať svoje strednodobé plány pre čerpanie finančných prostriedkov z EÚ, štátneho rozpočtu či iných mimo rozpočtových zdrojov, ktoré majú svoju štruktúru, plán a opodstatnenie. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je preto strategickým strednodobým dokumentom, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti, opatrenia a aktivity smerujúce k ich naplneniu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Slaná vychádza z potrieb obce rozčlenených podľa priorít a zadaní so zohľadnením pravdepodobnosti a možnosti ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov v oblastiach hospodárskych, sociálnych či environmentálnych. Dokument predpokladá zlepšenie na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ktorým sa venuje a ktoré analyzuje a hodnotí, ktoré je dosiahnuteľné do roku 2027, resp. do roku 2030.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná Slaná je však naďalej živým a otvoreným dokumentom, ktorý je možné ďalej meniť, upravovať a spracúvať podľa aktuálnych potrieb a podľa zmenených podmienok v obci. Dokument je potrebné príbežne, najlepšie na ročnej báze pravidelne vyhodnocovať na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a aktualizovať v termínoch podľa jeho rozhodnutia.

Programy, plány, opatrenia a projektové zámery sa budú realizovať v podmienkach existujúceho stavu ekonomického potenciálu a podľa strednodobých prognóz predpokladaného rozvoja obce a príslušného okolia. Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v dokumente má Obecné zastupiteľstvo obce Nižná Slaná, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve, pričom ich praktický výkon je administratívne pokrytý zamestnancami obecného úradu v Nižnej Slanej a externými dodávateľmi, pokiaľ je to nutné a potrebné.

Predpokladom pre úspešnú realizáciu jednotlivých projektových zámerov obce je aktívny prístup poslancov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní dostupných možností financovania plánovaných aktivít. Úspešnosť realizácie stanovených zámerov však bude v prvom rade závisieť od aktuálnej situácie ako na vyšších úrovniach (EÚ, vláda SR, ministerstvá a riadiace orgány SR, samosprávne kraje...), tak aj na úrovniach nižších (participácia občanov, vôľa občanov).

Program rozvoja obce Nižná Slaná bol schválený a uvedený do praxe uznesením obecného zastupiteľstva č. 7/2/2021-3B.